

ABONAMENTUL
Pe un an . 28 Cor
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2-40 "
Nrul de Duminecă
pe un an . 5 Cor.
Pentru România și
America . . 10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Dez. Ferencz-utca 26.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțumite publice și Loca-
schis costă fiecare ztr 20 fl.
Manuscripte nu se lasă
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 302.

Aviz abonaților.

Rugăm toți abonații noștri să binevoiască a grăbi cu achitarea sumelor ce ne datorează. În acelaș timp le aducem la cunoștință că dela toți aceia cari nu ne vor trimite abonamentul până la 10 Septevrie n., vom incasa abonamentul prin oficiul postal.

Adm. »Tribuna«.

Autonomia Transilvaniei.

Punctul I. al programului nostru național a ajuns în timpul din urmă iarăș obiect de discuție ziaristică. Precupeții politice românești guvernamentale, atât cei vechi, cât mai ales *neofiții*, cari până bine de curând loviau cu trăsnetele afurisaniei pe oricine ar fi îndrăznit a se gândi să abandoneze măcar o cirtă din programul național, acum nu mai pot suporta nicidecum povara punctului întâi. Ci ostenesc cu vreme și fără vreme a-l pune în vânzare pe calea unei licitații minuende. Și dacă nu s'ar găsi nici un fel de oferent, nici în minus nici în plus, să-l arunce pur și simplu, ca pe un balast netrebnic, la o margine de drum, înlăturând astfel cât mai în grabă acest spine, această piedecă din calea, presărată numai cu flori și cu bacșișuri, a politiceii lor gastronomice...

Căutând un paravan spre a-și acoperi pornirile condamnabile, vâtaful neofiților, d. Eugen Brote, își dă toată silința să prezinte abandonarea întâiului punct de program ca o necesitate politică de ordin superior, necesitate, de care ar fi convins și comitetul nostru național. Căci »aceia dintre membrii comitetului, cari au venit în atingere cu contele Khuen ministrul președinte, l-au asigurat, că nici ei nu țin la autonomia Transilvaniei.

Informația această o are dl Brote dintr'o sorginte de toată autenticitatea, dela însuș Măria Sa Khuen, în cabinetul căruia nu ne destăinuște însă cum a ajuns, pe treptele cele din față ori pe cele din dos. Ci se mulțamește a constata, că până nu se va înlătura »autonomia Transilvaniei« din programul național, o apropiere de guvernul Țării Ungurești este cu neputință, fiind »o absurditate a cere dela guvern să negocieze desmembrarea statului«.

Mai întâi de toate avem de observat că »autonomia Transilvaniei« în felul cum au înțeles o ceice i-au dat în programul național și cum o înțeleg conducătorii noștri politici de azi e departe de a implica în sine »desmembrarea statului«. Aceasta e numai o născocire a dușmanilor noștri politici și ne mirăm că dl Brote face uz de ea, în mod atât de categoric și apodictic, în argumentațiile d-sale.

E adevărat, în tot trecutul său Ardealul a fost o țară autonomă, dar, cu excepțiunea

epoeci dintre 1544—1691, a fost totdeauna în strânse legături cu Țara Ungurească. Și când ajunge la sfârșitul secolului al XVII-lea supt stăpânirea casei de Habsburg, Leopold I. își reclamă dreptul asupra ei ca »rege al Ungariei« și ca asupra unei părți, care de secol a fost în legătură cu regatul ungar, dar nu incorporată cu desăvârșire într'ânsul. (În diploma Leopoldină dela 1691 se zice: »charissimam hanc Transilvaniae regionem, jam a saeculis inclyto nostro Hungariae regno assertam, magis magisque veluti animam nostram amplecti«).

Autonomia provincială a Transilvaniei așa, cum ne-o înfățișează documentele istorice dela început până la 1544 și apoi dela 1691 până la 1865 n'a fost de natură de a periclită unitatea regatului ungar sau de a cauza »dismembrarea lui«. Ardeleni își apărau, e adevărat, în dietele lor provinciale drepturile speciale, fără a știrbi însă legătura de unire, ce o creia între ei și între Ungureni solidaritatea în afacerile de interes comun.

Nemulțămiri se iviau însă chiar și între Ungurii din Ardeal, când observau că cei din Ungaria vreau să-i scurteze în drepturile lor și să pună pe Ardeleni ca pe niște minori sub epitropia lor apăsătoare. Nemulțămirea aceasta se vede și din memoriile istoricului ardelean Mihail Cserei, care deși nu era aderent al lui Francisc Rákóczy și nu făcea parte dintre Curuți, ci dintre sprijinitorii Habsburgilor, scrie totuș cu amărăciune despre unirea Transilvaniei cu Ungaria, exclamând: »Învată, Transilvanie, învață, nu te mai însoți cu Ungaria, pentru că păsatul ungurean de multe ori îți arse gura și tot n'ai fost în stare să înveți« (»Tanulj Erdély, tanulj ne czimborálj többször Magyarországgal, mert sokszor égette meg a magya orszagi kása a szájadot, mégis nem tudtál megtanolni«).

Încercarea de a face unirea dintre Transilvania și Ungaria mai strânsă, în paguba celei dintâi, datează de când cu inventarea »primejdiei valahe«, pe care bătrânul Wesselényi o anunțase în dieta din Cluj la 1791 ca fiind mai mare decât aceea a unui incendiu mistuitor. Cu toate acestea însă dietele ardelene s'au împotrivit acestor încercări, pe cari numai cu forța și prin terorism înverșunat le-au putut Ungurii duce la isbândă de o clipă, în 1848, și la altă, care durează până în prezent, la 1865.

În conferința națională din Sibiu, la 16/28 Decemvre 1848, Românii caracterizează această unire forțată ca »izvorul tuturor nenorocirilor patriei noastre«.

În petiția înaintată monarhului de către conducătorii noștri politici la 25 Februarie 1849, care petiție poate fi privită ca unul dintre cele mai frumoase programe politice, postulatul întâi și cele de căpetenie este: »unirea tuturor Românilor din monarchia habsburgică într'o singură națiune indepen-

dentă, sub sceptrul Austriei și ca parte întregitoare a monarchiei; apoi *administrație națională autonomă*, în privința politică și bisericească. Ministrul de-atunci, Stadion, a spus, că realizarea acestui postulat va fi anevoioasă, de oarece Românii nu locuesc într'o singură provincie a imperiului habsburgic, ci sânt împărțiți în mai multe țări de coroană (Kronländer): Transilvania, Ungaria și Bucovina, de granițele cărora s'a ținut socoteală atât atunci, cât și mai târziu prin anii 1860—64, când cu încercările sistemului constituțional, proclamându-se ca principiu: »individualitățile istorice-politice«.

Fiindcă în cadrele autonomiei Transilvaniei s'au putut valida binișor, în anii 1863/4, și Românii ca factor politic, mai departe: fiindcă în țara aceasta dreptul istoric a exercitat și exercită, durere, încă și în prezent, un adevărat despotism asupra drepturilor naturale, alcătuitoii programului politic dela 1881 au fost necesități a-și lua ca punct de mănecare autonomia Transilvaniei, în sprijinul căreia se putea invoca dreptul istoric cu destulă tărie.

Se știa și atunci, cum se știe și azi, că această autonomie a Transilvaniei e o noțiune prea îngustă, că cel puțin jumătate din Românii ciscarpatini nu pot găsi adăpost în cuprinsul ei. Cu toate acestea trebuia să se accepte ca punct de program politic până la alte timpuri mai bune, când se vor cuminti și eroii drepturilor istorice. Atunci, de sine se înțelege, că în locul acestei autonomii restrânse, urma să fie pusă autonomia națională a tuturor Românilor de supt coroana sfântului Ștefan.

Dar odată primită ca punct de program autonomia Transilvaniei luptătorii noștri politici erau datori să țină la ea, precum în adevăr au și ținut.

Când deputaților naționaliști li-s'au aruncat, din cauza aceasta, chiar în parlament, acuza tradării de patrie, ne aducem aminte, cum însuș dl Iuliu Maniu, într'un frumos discurs, a apărat îndreptățirea acestui punct, accentuând, că pe baza acestuia a intrat în parlament și se simte dator a-l susține, fiind convins, că prin aceasta nu vine în conflict cu constituția țării, căci raporturile actuale de drept public sânt supuse și ele unei legi de transformățiune și perfectibilitate. A nu recunoaște această lege înseamnă a desconsidera însăș esența progresului, voind a imobiliza, în forma lor actuală, niște stări de lucruri, devenite insuportabile pentru majoritatea cetățenilor acestei țări.

Nu ne vine deci a crede, că dl Maniu ar fi asigurat pe ministrul președinte Khuen, că »nu ține la autonomia Transilvaniei«.

Dimpotrivă sântem mai dispuși a admite, că negocierile inițiate de Khuen cu comitetul nostru național ar fi avut un rezultat mulțamitor, dacă dl Brote și sateliții săi

și-ar fi văzut frumusețea de trebușoarele lor în București ori în Orade și n'ar fi alergat, în ruptul capului, să vândă programul și partidul național pe câteva fumuri din ciubucul lui Tisza...

Iarăș »agitație«. Vestita pretură din Blaj a osândit și pe dna Ida Handrea din Mânărade la 30 cor. amendă și 2 zile închisoare pentru că a avut îndrăsneala de a prezenta dlul Dr. I. Maniu un buchet cu fundă tricoloră, pe timpul campaniei electorale.

Mangra huiduit la Sibiu. Din Sibiu ni se telegrafiază: »Eri, Vineri seara, în restaurantul dela »Împăratul Romanilor« a avut loc o demonstrație sgomotoasă împotriva vicarului Mangra, care aceiași zi sosise la Sibiu pentru a lua parte la consistorul mitropolitan.

Vicarul Mangra sta la masă în societatea alor patru români. Vre o 20 de tineri, floarea tinerimii române din Sibiu, observând prezența lui au izbucnit în huidueli la adresa lui, l-au scuipat și l-au silit să părăsiască localul.

Interesant este că la fuga sa tovarășii săi c'e masă nu au aflat de bine să-l mai însoțiască, ci l-au lăsat în grija tinerimii, care între fluierături și insulte l'a petrecut până la treptele otelului.

Demonstrația aceasta e răspunsul tinerimii române la politica antinațională și antiromânească a transfugului — în vreme de crâncen războiu — Vasile Mangra.

După Arad — Sibiu! În curând poate și Orade...

Sărmanul om! De ce n'a putut muri frumos, cinstit și iubit de mii de inși — cu zece ani înainte!

Regele Bulgariei ocolind România. Ni se scrie din București: Regele Ferdinand al Bulgariei s'a întors în țară, trecând din Budapesta pe la Orșova și apoi pe Dunăre până în capitala sa, Sofia.

Faptul prezintă o deosebită importanță și el este semnificativ în împrejurările de astăzi. Este știut că suveranul bulgarilor ori de câte ori se întorcea în patrie, căuta să treacă prin România și să se oprească în vizită la Regele Carol »bunul său amic«.

De data asta, însă, răspunzând unei cerințe a opiniei publice bulgărești și poate anticipând asupra acestei dorințe manifestate în mod sincer și deschis, regele Ferdinand a ocolit țara românească preferând drumul pe la Orșova și calea Dunărei.

Vizitele schimbate în ultimul timp între România și Turcia au avut ca efect o răcire a relațiilor cu vecinii noștri transdanubieni, care văd în acele vizite o piedecă serioasă, la încercările lor turbulente de a schimba situația în Balcani și la înfăptuirea năzuințelor nesăbuite spre »Bulgaria cea mare dela Adriatică la Marea Neagră«.

Vizita lui San-Giuliano. Despre întâlnirea celor doi miniștri de externe s'a publicat următorul comunicat oficial:

»Călătoria întreprinsă de marchizul de San-Giuliano la Ischl spre a se prezenta împăratului rege Francisc Iosif precum și întrevederea avută de ministrul de externe al Italiei cu contele Aehrenthal la Salzburg, sânt o nouă dovadă de legăturile amicale și de reciprocă încredere între Italia și Austro-Ungaria.

Întrevederea între acești doi bărbați de stat le-a dat putința să aibă un schimb de vederi cu privire la relațiile reeșind din alianța statelor lor și cu privire la situațiunea generală din Europa precum și cu privire la starea de lucruri din orientul apropiat. În judecarea acestor chestiuni s'a dovedit o fericită concordanță de păreri.

Ținta ambelor cabinete este îndreptată înainte de toate spre menținerea păcii și statului quo.

Se nădădulește în special consolidarea Turciei prin noul regim și de altă parte cele două monarhii aliate vor continua să acorde simpatia lor prosperității statelor balcanice.

Mărturisiri de reținut. În »Egyetértés«-ul de azi »meditează« Fr. Kossuth. Pentru cei neo-orientați trebuie să dăm o lămurire: meditația este un gen poetic la care ține foarte mult Viciu Elek din Blaj, care în fiecare an dă, între pensurile clasei a șaptea, și pe aceasta: În întirim, — meditație. Deci, exerciții de stil și de nuanțare a sentimentelor dureroase, înfățișarea cât se poate mai plastică a lucrurilor din trecut, jalea ce te cuprinde când vezi cum toate trec, — acesta e rostul meditației.

Kossuth e un perfect șablonist. Ci cum gândul nostru nu este să punem note fostului ministru, ne mărginim a reține câteva mărturisiri caracteristice pentru felul de a înțelege administrarea banului public, de către foștii și actualii miniștri ai țării. »Pe când eram eu ministru am organizat un serviciu de informație pentru presa din străinătate relativ la Ungaria și afacerile ei.

El se ocupa în special de chestiile industriale, și astfel aparținea ministerului meu (de comerț).. Este dureros să constat că dintre reprezentanții presei mondiale mi-a succes să aduc pe prea puțini în Budapesta, pentru a face statornic informația...

Celților știu ce sume urlașe plătim noi, nemaghiari, pentru că îndrăznim să credem în libertatea presei, și ne arătăm convingerile la algeri. Dar punem jurământ că dl Kossuth a plătit cel puțin de zece ori pe-atâta, ca să poată »informa« străinătatea, — pe când mureau de foame și de boli Români în Bihor și în Maramureș. Știrile acestea însă nu le află lumea din Apus, atât de bine »informată«.

Episcop sârbesc pentru dieceza din Buda va fi ales, după cum se anunță, actualul secretar Ștefan Csamprany, care conduce afacerile diecezei văduvite de doi ani. Se vede că sentimentele patriotice ale dlui secretar au fost scrutate cu toată simpatia de oamenii guvernului, căci presa ungurească îl laudă mult.

Știri politice. În 15 Septembrie vor sosi în Budapesta toți miniștrii și vor ține, în aceeași zi sau în cea următoare, un consiliu. La ordinea zilei vor fi proiectul de buget pe anul viitor, delegațiile, chestia băncii comune și lucruri mai puțin importante, cari privesc activitatea camerei.

De altfel alegerea membrilor pentru delegația ungara se va discuta și într-o conferință a tuturor partidelor, care se va ține în 27 sau 28 Septembrie. Iar la sfârșitul lunii va fi, în Viena, consiliu comun de miniștri, având a se stabili ordinea de zi pentru delegații și a se discuta chestia băncii comune.

Ioan Rusu Ungureanu.

Intr'o zi, la o moara din marginea târgului, am întâlnit un om cu ciudată înfățișare. Capul lui sămăna cu capetele chinezilor de pe cutiile de ceai. Aceeași ochi mici și oblici, umerii obrajilor ieșiți, același fuor de barbă rară. Se vedea a fi un om necăjit: cu obrazul ars, cu o privire trudită. Sumanul și țării îi erau peteciți, dar curați. În cap purta o căciulă albă, cu zagara neagră. Sta liniștit, răzimat de un stâlp; parcă se gândea la lucruri adânci. Din când în când un gospodar încărca o lopățică de făină din postavă și se apropia de dânsul. El se îndrepta cu un zîmbet prietenesc, cu câteva cuvinte murmurate, și aducea dela sold în față o traistă vrîstată. Gospodarul turna făina; el se răzima iar de stâlp, cu aerul de amărăciune.

O vreme l-am observat de afară; apoi m'am îndreptat spre el. Când m'a văzut intrînd, s'a descoperit și s'a ploconit cu smerenie. Imi zîmbi și mie ca unui prieten și aștepta să-i vorbesc.

Îl întrebai câteva lucruri. De unde e, cum îl cheamă. În vuetul morii el se pleca spre urechea

mea și rostea vo bele cu greutate din gât'ej. Avea o intonare tristă și blândă, parcă voia să plîngă.

Și numele i era curios: Ioan Rusu Ungureanu. »Eu de is dincolo, dela munte, de pe apa Bistriței... Is, un om beteag, zicea el, nu mai pot munci cu paimela... Is beteag în coș. Dă purtat mă port cu greutate. Și umblu așa, de ici-colo, și creștinii cei bunți mă miluesc...

— Nevastă, copii ai?

— Am avut, dar nevasta a murit de mult, de pe când eram om teafăr. Iar copiii s'au răslețit prin lume; numai așa, din când în când mă întâlnesc cu ei...

Eșirăm afară din vuetul morii. Omul își acoperi încet, cu grijă plețele cărunte. Umbra cu greutate și zâmbea necontenit. În fața soarelui clipl de câteva ori.

«Iacă și sfântul soare, zise el; sfântul soare ni i prieten, el totdeauna ne vrea binele...»

Îl întrebai:

»Și cum trăești singur?

— Nu trăiesc singur. Oamenii cei bunți toți mi-s frați. Intru într'un sat și mă opresc la poarta unui român. O nevastă mă vede și se milostivește. Vede că mă port cu greutate și că nu vreau

răul nimărui. Na-ți, omule, zice, un ou și puținică făină... De-acolo mă duc în altă parte: gătesc alt suflet bun, mă așez lângă foc și-mi pregătesc puținul ce mi trebuie. Bogdaproste! zic; și de-acolo mă duc la o fântână. Imi dă și fântâna apă, și eu mă întorc la răsărit și mulțumesc lui Dumnezeu pentru bunătățile lui...

— Eu is prietenul oamenilor, zice el iar, după puțină tăcere, și cu oarecare taină. Când îi se celă și trec numai nouri a'bi pe departe, prin fondurile cerului, vin oamenii la mine și-mi zic așa: Bade Ioane, moș Ioane, adu-ți aminte și de noi, că ne trebuie ploaie. Ș'atunci mă duc eu la apa Bistriței și cad în genunchi și mă rog la Maica Domnului: Maica Domnului! zic, Sfânta Născătoare! Indură-te de noi cei păcătoși! Dezleagă izvoarele cerului! Dă poruncă nourilor să lase ploaie... Să curgă ploaie curată ca apa Bistriței, că sufer câmpurile și-s însetate vitele... Dacă nu îți-i milă de noi, fie-ți milă măcar de vițoarele creștinilor... Ascultă-mă, Maică, pe mine păcătosul. — Și Maica-Domnului se îndură, mă ascultă și dă ploaie.

Ș'asa când se întâmplă de vin nouri urți și necurați, cu ghiață, și încep a bate clopotele de spaimă, eu iar mă gândesc: Cum să se prăp-

Fabrică de parchete,

Gluj—Kolozsvar.

Fabrichează orice parchete din sterjar și carpen pe fond de asfalt.

Lucrări de cherestrea în orice mărime, în lemn de stejar, carpen și brad.

Primește prelucrarea completă a dusumelelor.

Scrisoare de Duminică.

Robia intelectuală. — Păcatele noastre — Acasă.

Când, peste multă vreme, se va apuca cineva să scrie istoria moravurilor noastre de astăzi, nu va putea trece cu vederea un păcat, de care generația actuală se face vinovată. Un păcat cu atât mai mare, cu cât el grasează mai ales la tinerime. Este benevola robie intelectuală, jugul rușinos, pe care îl poartă atâți indivizi, cari, cu puține sforțări, ar putea să trăiască liberi în lumea gândurilor lor. Lipsa de energie, neîcrederea în propriile lor forțe, lipsa unui scop hotărât în viață și mai ales lipsa de personalitate îi face să se lipească de câte un patron intelectual, ale cărui idei le apără, ale cărui păreri le aprobă, deși în anumite momente de luciditate văd bine că sufletul lor ar inclina în altă parte.

Pentru modernul rob intelectual, tot ce zice patronul este sfânt. El nu are de făcut nici o observație. În discuțiile sale se referă totdeauna la ce a zis, ce a scris patronul, care pentru dânsul este cea ce era Pitagora pentru școlarii săi, sau Mesia pentru apostoli. Robul intelectual nu are nici o părere. El, fiind azi în serviciul unui democrat, va preaslăvi ideile democratice. Mâne, fiind în serviciul unui reacționar, concepțiile lui asupra vieții și asupra oamenilor se vor schimba cu totul.

Robi intelectuali întâlnești pe toate terenurile vieții noastre publice. În viața politică băjbăie locul de dânsii. În literatură tot așa. Mai ales te revoltă aceștia din urmă. Sânt imitatorii servili ai cutărui fruntaș — nu fruntaș dintr-ai! — al literaturii noastre. Ei ocupă distanța de la Eminescu până la Coșbuc, de la Coșbuc până la Goga, iar acum se înșirue cu bucurie în rândurile simbolismului român! Li vezi, li urmărești, îi cumpănești și te doare inima de risipa asta de timp, de disconsiderarea, pe care acești oameni și-o aduc propriei lor personalități. Deviza lor nu este: Înainte, tot mai înainte. Diviza lor este: După ei, după maestrul — politic, sau literar — tot după ei. Să nu ne mirăm apoi că ideile originale sânt la noi atât de rare. Să nu ne surprindă că spiritele inventive sânt la noi disconsiderate.

Și cu toate acestea se zice că în epoca noastră libertatea de cugetare ar fi adevărata regină. Libertatea de cugetare! Dar când marea mulțime a celor chemați să apere pe această strălucită «crâiasă» nu văd decât prin prismele patroanelor, mai poate fi vorba despre așa ceva? Dacă în trecut avem de înregistrat ca o pată pe fruntea omenirii robia fizică, vremea de astăzi ne-a re-

zervat rușinoasa robie intelectuală, când cei mulți se tem să-și spună părerea, când toată ființa lor sufletească și-au subjugat o de dragul succesului efemer sau al favorului vremelnic. De-aceia sânt așa de rare adevăratele caractere. De-aceia începe să slăbească încrederea în om. Nu știi pe cine ai în față. Un om întreg știi că e stăpân pe vorba lui. Dar câte fluctuațiuni se abat asupra robului intelectual, în cel mai scurt timp!

Și doar în lupta noastră ca neam nu avem nevoie de oameni cărămizi, ci de caractere, de caractere, de oameni întregi, de oameni tari!...

Pentru a nu știu câta oară citesc articolul, pe care un domn medic îl scrie în chestia eroarei medicale dela spitalul Colțea, unde, după cum se știe, o domnișoară, greșind doza însemnată de medic, a pus în primejdie viața unui pacient. Cazul a produs oare-care senzație. Vinovați vor fi și medicul și farmacistul. Ambii au căutat să se apere în fața publicului, ambii au încercat să arunce dela ei vina. Fiecare se scuza de neglijență. Nu știu care o fi adevăratul vinovat. Știu însă că din discuția lor mi-am întărit o convingere, pe care poate n'aș fi îndrăznit s'o spun altădată. Câte convingeri ni-le ascundem, sau le exprimăm într-o formă dulceagă, spre a nu răni anumite susceptibilități! Trăim în epoca robiei intelectuale!

Din cele scrise de domnul medic dela spitalul Colțea, din felul cum el cere să se apere, mi-am întărit convingerea că noi Românii avem multe calități bune, avem însă și calități, cu cari nu ne putem mandri. Una dintre acestea e lipsa de respect față de femeie. Românul nostru și mai ales orașanul, «burghezul» român nu știe să stimeze femeia. S'ar putea cita sute și mii de cazuri. Iată de pildă în actuala discuție câte epitete urite, ce ocări îl aruncă acel domn medic unei biete fete, care numai la polemică n'o fi visat în viața ei! Sânt calificative, pe cari, în orice împrejurări, n'ar fi permis ca un bărbat să le arunce unei femei. Ce Dumnezeu, doară e vorba de un bărbat cu carte, cu diplomă academică, cu situație în societate. «Rea credință, minciună, necinste». Așa discută un doctor cu o domnișoară.

Noroc că s'au găsit alții cari să-l ia apărarea, căci altfel cine știe unde ar fi mers acest domn cu cavalierismul. Și doar se zice că sântem din neam nobil, că sântem viță de împărați, că cultura strămoșilor noștri a luminat lumea întregă. Da. Dar ce-am moștenit noi dela acel strămoș? Au moștenit alții, alte neamuri, iar noi, urmașii direcți ne-am ales cu ce au avut aceia mai rău. Și doar fiecare unei femei li datorim viața. Fiecare am rostit cuvântul mamă!

De două zile sânt acasă. De două zile n'am citit nici o gazetă, nu mi-am aruncat ochii pe nici o carte. Nici nu mi-am adus cărți. Văd trecând dimineața factorul. Știu că n'are de unde să mi aducă vești. Căci în urma mea n'a plâns nimeni. Când am plecat nu mi-a zis nimenea: Rămâi. Mă voi întoarce, fără a mi zice cineva: Vino. Și, cine știe poate e mai bine așa. Stai și privești în urmă, la tot trecutul tău, la toate sbuciumările. Vezi pietrele de cari te ai lovit, potecile năpădite de buruienți, pe cari ți-ai risipit căldura sufletului tău naiv, pe care l-ai putut robi așa de ușor o vorbă bună, un cuvânt de mângâiere, de încurajare. Și taci. Nici nu blestemi, nici nu acuzi pe nimenea.

De două zile sânt acasă, la noi. Am trandafir mulți și aud freacăta brazilor. Văd munții noștri cu creștelele cărunte. Și-mi sânt așa de dragi. Din tot bagajul de luptă n'am nimic cu mine. Doar scrisoarea celui mai tânăr dintre prietenii. Scrisoarea ce mi-a trimis o un copil, după o furtună, prin care am trecut. E poate cea mai dragă amintire. Imi spune că știe să cânte și să se închine. Odată am scris un cântec pentru el. Imi pare rău că n'am scris și o rugăciune. Sau, cine știe poate am făcut bine. Copiilor din ziua de azi le trebuiesc arme mult mai tari pentru grozavul război, care se numește viață.

Mi-aduc aminte de ce spunea acum câțiva ani un mare poet al nostru: Am să stau o vară acasă și n'am să cetesc decât biblia și poezii populare. Nu știu dacă o fi făcut-o așa. Dar, urmărind activitatea celui ce a scris cântarea pătimirei noastre, vezi bine că s'a adăpat din aceste două curate izvoare. E mult de atunci. Și uite cum imi vin în minte toate. Cum se perândă pe dinaintea ochilor sufletești atâtea și atâtea. Icoane, cari m'au fermecat altădată, revin în toată strălucirea lor. Și le las. Nu le turbură nici un gând. Căci nimenea nu mi-a zis: Rămâi, nimenea nu-mi zice: Vino. Alci sânt al meu
Coresi.

Vânătoarea după tricolor.

Fiarele îmbrăcate în uniformă jandarmerească continuă a tortura satele noastre, năpustindu se cu furie asupra portului românesc. Făptuitorii măcelului dela Țalna n'au fost încă spintecați de mânia poporului batjocorit «românesc», ci ei bântuie dimpreună cu alți bandiți ai constituției unguerești libertățile cetățenești, lăsați în voia

dească așa munca omului, toate ostenețile și lacrimile lui? Și știu vorbe pe care le spun, asupra balaurului și asupra nourilor spurcați, și se duce piatra pe pustii locuri, și scapă satele creștinilor... De aceia oamenii cari pot munci nu mă lasă pe mine, beteagul, și-mi dă fiecare ce poate și ce l lasă inima...
— Ceice se ridică de jos asupresc mai tare pe sârman, zise el.

Ioan Rusu Ungureanu mă învălău într-o privire caldă și ochii i-se umeziră. Oftă apoi, și se așeză pe lașă. Vuetul pleierilor, bătaia teicilor, glasul oamenilor umpleau moara. Câteva găini ciuguleau dela picioarele noastre grăuntele risipite în bătaură. În soarele cald de primăvară, Ioan Rusu închise pleoapele, păru a-și aduce aminte de ceva și se întoarse spre mine.

«Azi am intrat în târg, zise el, m'am dus să văd o prietenă a mea... Stă aici, în ulița Rădășenilor. Am cunoscut-o de când era numai alăte, nici n'ajungea cu capul chemitul oamenilor. El, pe urmă a crescut, s'a făcut fată mare și e din după un târgoveț, care-i slujbaş... Am auzit că tare frumos scrie: are mână ușoară... Și mă duc ca s'o văd. Am purtat-o în brațe s'am hrănit-o, și dela grea boală am scăpat-o. Zic: Poate a pune pribeagul ceva pe un colț de masă. Da'ea,

când m'a văzut la poartă că l rād cu prietenie, tare s'a mai supărat și nu m'a cunoscut; s'a prins a țipa... Eu am plecat capul și m'am dus dela poartă ei. Acu câțiva ani era fată la noi în sat. Acu era frumoasă și gătilă; cucoană: și și-a schimbat căușătura... Ce să fac? Sunt un biet sârman, nu m'a cunoscut. M'a întors din drumul meu s'am venit la moară aici, unde m'au miluit oamenii cu puțină făină...
— Asta așa-i, răspuse Ungureanu suspinând. Asta am băgat-o de seamă de mult. Eu am apucat vremei mai vechi. Am apucat vremea când nu știa nimeni de judecatori și de primari. Judecata se făcea la curtea boierilor și vechiul era mai mare... S'apoi băteau pe oameni pentru că știi și-l judecau ei la curte în voia lor...
— Când a fost asta? Înainte de Cuza?
— El, de mult, dar după ce a dat Voda Cuza...
— Apoi pe atunci erau primari și judecatori...
— Eu știu? Eu așa am apucat la noi. C'apoi de pe-atunci a prins a se ridica la felurite slujbe dintre ai noștri, s'apoi mă gândesc la vorba dumnilale, că ei mai tare ne au fript... Era primar unu

— Cum se poate una ca asta? Doar nu era țara în pradă.

— El, nu era... Dar ce putea să face? C'asa umbra primăriei acela ai nostru jăpa, în puterea nopții și împinea oamenii pentru datorile pre-

— Și tu, știu, zise cu blândețe Ungureanu. Am știut eu chiar atunci, după ce m'a bătut și mi-a luat opt lei și jumătate... C'apoi s'a lămplat atunci mare pozna în satul nostru. Mai la vate de mine...
— Dar tot din firea lui. Tot auzea el zvonuri pe sat, că jăpa femeile și copiii. Pune el pe nevastă să înclece ușa. Și se duce țana și la dânsul... Era în puterea nopții. Pune japa mana pe cianță și scutură ușa și strigă: Deschideți, mă! Da' femeia din casă: Cine? Nu deschid, nu-i bărbatu meu acasă. — Așa? și începe primăriele a sudui. Nu l acasă? Dacă nu deschizi, stric ușă.

— Cum se poate una ca asta? Doar nu era țara în pradă.

— El, nu era... Dar ce putea să face? C'asa umbra primăriei acela ai nostru jăpa, în puterea nopții și împinea oamenii pentru datorile pre-

— Și tu, știu, zise cu blândețe Ungureanu. Am știut eu chiar atunci, după ce m'a bătut și mi-a luat opt lei și jumătate... C'apoi s'a lămplat atunci mare pozna în satul nostru. Mai la vate de mine...
— Dar tot din firea lui. Tot auzea el zvonuri pe sat, că jăpa femeile și copiii. Pune el pe nevastă să înclece ușa. Și se duce țana și la dânsul... Era în puterea nopții. Pune japa mana pe cianță și scutură ușa și strigă: Deschideți, mă! Da' femeia din casă: Cine? Nu deschid, nu-i bărbatu meu acasă. — Așa? și începe primăriele a sudui. Nu l acasă? Dacă nu deschizi, stric ușă.

Schimbare de local!

Schimbare de local!

BEREGSZÁSZY LAJOS

Blănar de modă pentru domni și dame și-a schimbat localul din piața Peștelui nr. 13, în strada Deák Ferencz 32 (casa Sarlot).

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că primesc orice comande de blănărie, prefaceri, reparaturi, îngrijiri peste vară, pe lângă prețurile cele mai moderate. Cerând sprijinul on. public rămân cu distiusă stimă:

Beregszászy Lajos, blănar.

instinctelor lor bestiale. Cu poșta de azi primim noi știri revoltătoare din părțile Balgradului lui Mihai Viteazul și ne întrebăm uimiți, care este ținta autorităților când tolerează vânatoarea aceasta de oameni, căci noi avem impresia că *se face în mod conștient și sistematic revoluționarea poporului nostru.*

Cele dintâi focuri ce vor trage, ori cele dintâi ciomege și topoare ce se vor ridica asupra jandarmilor nu vor surprinde pe nimeni și de bună seamă nici pe oamenii stăpânirii. Desfrâul sânger al cânilor turbați ce ne calcă satele a întrecut orice măsură și n'ar fi mirare dacă amărăciunea ce dospește sufletele țaranilor noștri s'ar revărsa și ea odată..

Răspunderea toată o au autoritățile.

D. spre măcelul dela Tălna precum și despre alte fapte revoltătoare, mai noi, primim azi următoarea corespondență:

Mirești, 3 Septembrie.

Onorată Redacțiune!

»Drept semn de împăcare» vă comunic că »supt șefia vulpolului Szász», populațiunea română din acestea părți este maltrată de administrație în chip de tot neomene.c. Prin pretură li-se ia avuțul, iar prin jandarmi li-se varsă sângele. La pretură sânt chemați pentru orice lucru de nimica, ba și născocit, și li-se dictează pedepse mari. Jandarmi cuturează toate satele, ția calea fiăcăilor și fetelor la jocuri, ba nu se sfiesc a intra chiar în casă prin ai despoia de brăuri și de panglici. Așa, Dumineca trecută, în Șard, jandarmi s'au prezintat înarmați la joc și punând fiăcăii și fetele în rând i-a desbrăcat de podabele portului național: cingătoarea și panglicile.

În Chisfăleu au intrat cu de-a sila în casele oamenilor și au smuls din portul feciorilor și fetelor cingătorile și panglicile.

Dar mai stășietor de inimă e, că varsă sângele fiilor noștri, pe cum la Tălna, unde Dumineca trecută au fost somați — la joc — feciorii

să predea cingătorile. Șeșe înși dintre ei s'au împotriviți, pentru care lucru unul a fost imediat împușcat, iar altul străpuns de mai multe ori cu baloleta, în casa unui om, vecin cu locul acesta udat cu sânge, unde s'a refugiat de furia călailor. Ambii au murit momentan.

Ni-se strânge inima de durere pentru atâta schinjuire ce ni se aplică din partea »puterii nedrepte. — Nu numai averea și sângele ni-l iau, dar vreau să ne lipsească și de »cultură», căci la gimnaziul din Alba-Iulia, fiilor românilor adevărați li se răspunde: *nu mai este loc.*

»Un Român de supt poalele munților».

Conflictul de graniță între România și Ungaria. (IV).

Pentru cei cari cunosc istoria țării noastre nu este un secret că dela 1856, când s'a încheiat tratatul din Paris între cele 7 mari puteri europene, prin care se garanta integritatea teritorială a principatelor române dela Dunăre, și până la 1887, n'a mai intervenit nici un act internațional sau convențiune cu privire la linia de frontieră dintre România și Ardeal.

În urma injoncțiunilor repetate și interesate ale Austro-Ungariei, însă, România consimte în 1887 să încheie cu vecina și proaspăta ei »aliată» o convențiune cu privire la regularea liniei de frontieră dintre România și Imperiul austro-ungar, convențiune care a fost ratificată la București în ziua de 4 Aprilie 1888.

Prin această convențiune, vechia linie de hotar dintre România și Ardeal, pe distanță dintre »rîul Olt și rîul Jiu» s'a modificat precum urmează:

»Din vârful muntelui Șterpu lui Neagoe drept »în cu-mătura Țigăncel, iar de aci spre miazăzi, »de-a coasta peste munți până jos în rîul Lotru, »apoi pe Lotru în sus până la gura rîului Balu

*) Vezi »Tribuna» nrele 160. 174. 175.

»și pe Balu în sus până în obârșia lui și de-acolo, »pe vârful munților, până în Piatra Albă etc. (Pentruca cititorii să înțeleagă și mai bine de ce este vorba, să spunem cum fusese fixată mai înainte linia frontieră:

»Din vârful muntelui Șterpu drept pe vârfuri »până în Piatra Albă etc.»

Prin această nenorocită modificare s'a rupt din teritoriul României și s'a alipit la teritoriul regelui ungar un codru de pământ, cuprinzând nu mai puțin de cât 23 munți, și anume: Bucegiu Rengeu, Jdal, Dobruau, Hoteșgu, Stricatu, Furnica-Balinderu pe lângă Stricatu, Balindeu, Balindruș, Haneșu-de sus, Haneșu de jos, Cotroana Groapa-de sus, Groapa-de jos, Balul mic, Steaja-de-sus, Steaja-de-jos, Goța-Hansa, Goța Coman, Sărăcinu, Sărăcinu-din-m'jlo, Sărăcinu-Greavu și Balu-mare — cu alte cuvinte toți acei munți, pe cari administrația din Sibiu a celor 7 scaune săsești din Ardeal se încercase să ni-l uzurpe la 1743 și în vederea cărora tot stărula în reclamațiuni până pe la 1770.

Care a fost rațiunea de stat, care a împlins guvernul român dela 1887 să consimtă la o asemenea scandaloașă și păgubitoare delimitare, mărturisim sincer că oricât ne-am căznit s'o pătrundem, pentru a o putea justifica, cu toată bună-voința ce am pus în studiul acestei grave chestiuni, n'am reușit, rămânând cu nedumerirea și indignarea în suflet.

Dar să constatăm faptele după actele prezentate și încheiate de reprezentanții părților contractante.

La încheierea odioasei convențiuni de care vorbim, reprezentantul Austro-Ungariei a cerut ca comisiunile de delimitare să ia drept frontieră între România și Ardeal o linie roșie trasă pe harta statului major austriac!

Auzi pretenție absurdă și îndrăzneță! O linie roșie, trasă pe o hartă oarecare și nici harta nici linia roșie să nu fie bazate pe procese-verbale exprese, arătând anume punctele prin cari trece acea linie roșie și apoi fără ca acele protocoale să fi fost ratificate printr'un tratat sau convențiune între suveranii României și Ardealului — își poate oricine închipui că asemenea acte lipsite, de acestea formalități superioare nu pot con-

Să plătiți banii birului, că vă la dracu... Și poc! În ușa, poc! Atuncia Gheorghe Ursu a eșit în tindă și a împins pe femeile în casă. A pus mâna pe o sapă, a deschis ușa și a eșit în prag cât era de mare și de volnic. — Care-i mări? Ce bir în puterea nopții? Ce căutați voi să spargeți ușile oamenilor? Ce căutați pe la neveste... Da' primareie de colo zice: Mă! eu ls Gheorghe Jăpa. Când a zis vorba asta, Gheorghe Ursu l-a pilit cu muclea sapei. L-a culcat la pământ. Pe urmă l-a apucat de păr și l-a tras în casă. Vă tăjeii au împuns-o la fugă. Apoi el în casă l-a necăjit o vreme că cela nici nu se mai putea ținea pe picioare de bătut ce era...

Și cum îl judeca Gheorghe Ursu pe primar, s'a vestit în sat, și s'au strîns femeile care aveau bărbații la lucru la câmp, pe care le prădase Jăpa și le împinsese, și m'am dus și eu. Și Gheorghe Ursu pusese pe primar pe un scaun și nevasta l pusese într'o strachină niște sarmale și alături o bucată de mămăligă, și gospodarul îl îndemna să mănecă... Mănăcă, mă! Da' a năvălit în casa mea la vreme de noapte, câtă să măneci! — Da' Jăpa era așa de bătut și îngrozit, că nici nu știa pe ce lume-l și nu putea blești nici o vorbă... — Dacă nu mănănci atuncia să mi cânți, mă! bade! zise Ursu... Dacă nu cânți, îți

mai dau un ropot de ciomege... Cum știi tu, mă! să viți în boale copii și femeile și să stâlcești pe cei nevoiești?... Frate cu noi ești tu, mă!, ori dușman?... Și l-a dăscălit atunci Gheorghe Ursu și l-a luat paralele și le a dat înșpol la femele... l-a scos parale și din ciobote și a făcut socoteala până într'un ban... Da' eu mă uitam și tot îmi ștergeam cu măneca o leacă de sânge care mi dădea pe nas... și mă gândeam: Cum a îndrăznit Gheorghe Ursu să dea în omul stăpânirii?... Că stăpânirea-l dela Dumnezeu și-l cu primejdie dacă te ridici împotriva ei... Eu am piecat capul, ce să fac? Da' Gheorghe Ursu a făcut o poznă ca aceasta...

Iaca așa s'a întâmplat, sfârșit oîrând Ungureanu. Da' ce ochi avea Gheorghe Ursu și ce braț de criță!... C'apoi n'a mai îndrăznit primarele să se ridice împotriva lui... Eu ca omul cel slab, m'am lăsat în voia celui tare, și am rămas cel bătut și cel horopsit și cel bețeg... iar Gheorghe Ursu bine n'a făcut ce a făcut...

— De ce n'a făcut bine?

— Hei... de ce... căci Dumnezeu ne are în grija lui. El ne dă ploae, el ne dă piatră și secetă. El ne dă boale și oameni răi, pentru păcatele noastre. Acestea sânt orânduiri drepte și tre-

bule să suferim și să zicem așa: Asta l voia lui Dumnezeu sfântul.

— Apoi tot voia lui Dumnezeu ș'acolo.

— Uade?

— Acolo, în sat, când a întărit el brațul lui Gheorghe Ursu...

Ioan Russu Ungureanu se întoarso de odată spre mine cu ochii măriți de uimire. Apoi îl scutura încet capul și oftă:

»Ei, nu, asta nu se poate. Dumnezeu ne poruncește să fim blânzi și să suferim. — De ce să ne mănem? Eu nu mă mănii. Prietena mea, pe care am crescut o ș'am apărât o, m'a alungat dela poarta ei și nu m'am supărat; am oftat și m'am dus. Unii m'au lovit; am răbdat și m'am dus pe drumurile mele... Noi sântem ca niște găze, ca niște pulbere, trebuie să ne strângem, să ținem și să lăsăm să ne poarte vântul. Dumnezeu are grijă și de puțina noastră viață și de hodina noastră cea din urmă... Eu așa mă gândesc în gândul meu și mă împac, și trec și eu prin lumea asta. Tare-l frumoasă lumea asta a lui Dumnezeu, tare-l bine să trăiești și să te încălzești la sfântul soare... Și vine un creștin și te miluește, și altul trece și îți spune o vorbă bună... și toate câte sânt rele te uităm...

FABRICA DE OBLOANE
FALUSINE DE ESSLINGEN
CONTRA KAZELOR SOLAR
SI STORURI

RONA
ERNO
BUDAPEST
TELEFON 23-85

IZABELLA
UTGA-47
TELEFON 23-45

stătuții nici un titlu de drept față de nimeni și că ele sânt simple jucării diplomatice fără nici o valoare.

Și punctul nostru de vedere este cu atât mai în'emelat și va trebui să fie recunoscut în scurtă vreme și de oamenii noștri de stat, cu cât prin pacea dela Șîștov, Austria s'a obligat în scris să restituie Turciei principatul Valachiei și Olteniei, exact pe aceleași hotare pe cari le avusese înainte de ocupațiunea austriacă dela 1719, iar prin actul păcii dela Reichemberg împăratul Austriei a fost nevoit să răcolască obligațiunea lăsată la Șîștov.

Să mai vorbim oare de tratatul din Paris dela 1856, prin care se garantează întregitatea teritorială a principatelor dănărene?

Încă odată nu știm care a putut fi rațiunea de stat care a dictat dezastioasa delimitare din 1887, ca să schimbe în mod așa de cutezător vechia linie de frontieră dintre România și Ardeal. Celace constatăm însă este că părțile contractante, prin convenția încheiată le 1887 și ratificată la 1888, n'au declarat drept absolută această lucrare a delimitării liniei despărțitoare d'ntre România și Ardeal.

Din contra. Din studiul aprofundat al convenției reiese că părțile contractante au tratat lucrarea comisiei de delimitare ca pe orice hotărâre dată în prima instanță lăsând ca vremea să confirme linia de hotar trasă în 1887.

Într'un număr viitor vom studia dispozițiile din textul convenției privitoare la această extrem de interesantă și importantă chestiune

I. Rusu-Abrudeanu.

Un aviator român.

Subt acest titlu, »L'Indépendance Roumaine«, officiosul francez al guvernului român, îi consacră aviatorului român A. Vlaicu un articol de fond, din care reproducem următoarele:

Francezii posedă astăzi 300 de mono- și bi-planuri cu cari s'au făcut evoluții și 185 de aviatori probați, dintre cari 42 de inși au sburat mai mult de o oră fără a se coborî. Nu se mai știe

decât de patru aviatori germani, cinci englezi, șase americani și vre-o doisprezece în restul lumii.

În Orient, nu există aviator decât unul singur, în România. Dar România poate fi mândră că are un aviator de mână întâi, am putea zice: un aviator complet, care inventează, pilotează și dovedește cu atât mai mare curaj cu cât se avântă în sfere necunoscute. *E inginerul Vlaicu.*

Reporterii — acești profesioniști fără miță i-au făcut multă nedreptate dlui Vlaicu. Revenind zi de zi asupra unor sboruri pe cari ei le prezintau drept experiențe neisbutite, de vreme ce nu era decât niște simple încercări, acești reporteri au reușit să răspândiască un sentiment de îndoială. Sufletul mulțimii e tot atât de răutăcios față cu tot ce i-se pare o nereușă, pe cât de ușor s'aprinde de entuziasm și de nădejdi exagerate după triumf. Amicii modestului și stăruitorului inventator n'au fost cei din urmă cari i-au stricat. Piedecile ce i s'au pus în cale sânt nenumărate. Și mușimea vede nesuccese acolo unde era vorba de simple încercări.

Alți, o elită distinșă, au avut încredere. Din norocire, erau dintre cei mai fruntași și chieși a judeca o întreprindere științifică: generali, directori ai căilor ferate, ingineri. Cu încredere și paclină neobosită au venit și revenit pe câmpul de manevre cerești și credința lor în valoarea unei invenții românești a fost recompensată, cum a fost recompensată și munca și geniul dlui Vlaicu. După un prim sbor, a făcut un drum care ori unde ar fi câștigat autorului lui glorie neperitoare: 30 km. în 14 minute la o înălțime de 150 m. Și, repetăm, aici nu e vorba de un simplu pilot, de un zler al aviațiunii, ci de un creator.

Dl Vlaicu anunță că în rândul viitor se va urca la 500 m. înălțime: *quo non ascendam?*...

Astăzi avem supraoamenii... Cui s'ar putea da mai cu multă dreptate această numire decât îndrăzneților exploratori cari, stăpâni pe gândirea lor îndrumătoare, planează deasupra restului omenirii legate de pământ?

Dl Vlaicu este unul dintre acești supraoameni și unul de mână întâi. Să fim mândri și fericiți că e al nostru.

Scrisori din București.

Rețuarea activității misionarilor străini. — Liberarea unor holerici. — Oglumă proastă. — Suspendarea concentrărilor. — Severitatea ministrului de război.

București, 20 August.

Misionarii străini despre a căror activitate s'a vorbit atât de mult în România, acum câțiva ani, cu prilejul câtorva convenții la catolicism, și-au reînceput după cât se pare activitatea.

De data aceasta victima aleasă este de naționalitate izraelită, iar misionarii nu mai sânt catolici, ci protestanți. De altfel în România credințele religioase ale lui Luther se bucură de favoare printre copiii neamului lui Israel, cari vor să se boteze.

Iată cum stau faptele. O dăna Reiss a încredințat acum un an Institutului Diaconeselor nepoata a ei orfană, anume Ghizela Moscovici, în etate de 7 ani, și pe fratele acesteia de 8 ani. Ambii orfani au fost primiți ca interni în Institut fără nici o plată, din considerație că erau lipsiți de orice avere.

După terminarea cursurilor și în vederea sărbătorilor de toamnă dăna Reiss s'a dus zilele acestea la școală să-și ia pentru câțiva timp nepoții. Mare i-a fost, însă, mirarea când direcția l-a răspuns că fata Ghizela nu-l va mai fi redată întru cât a fost trimisă în Germania la »Diakonessen Haus«, dar băiatul i-se poate încredința și chiar l-a fost imediat redat.

Dăna Reiss a obiectat că nu înțelege ca fata să fie trimisă din țară fără consimțământul ei și a amenințat cu reclamația la autorități. I s'a răspuns, însă, că orice ar face nu-și mai poate recupera nepoata, și că direcția școlii nu se sinchisește de autoritățile românești.

Femeea disperată s'a dus atunci și a reclamat cazul poliției și parchetului, care vor porni acum cercetări.

Eri au fost liberați din spital cunoscutul luptător Mitică Dona și D. Porucic, soțul doamnei cu acelaș nume, care a murit acum câțiva timp, zice-se, de holeră.

Ambii fuseseră internați și izolați în spital ca »suspecți« de holeră. S'a constatat, însă, că cel dintâi era intoxicat la una din multele berăi bucureștene, iar cel de al doilea suferă de gastro-enterită, boală de care l-a murit și soția.

Cu ocazia acestui caz suspect s'a făcut și o oglumă proastă. Cineva intenționat sau din prostie a răspândit șovul că Mitică Dona a murit de holeră. Pietenii l-au trimis coroane la domiciliu cu neapărata inscripție »regrete eterne scumpului, etc.« Când s'a dus acasă dela spital Dona a rămas stupefiat de mulțimea coroanelor și s'a dus la gazele să-și desmintă moartea de holeră.

Față de iminentul pericol de holeră care ne amenință, dar n'a trecut încă granița, dl gen. Crăiniceanu, ministrul de război, a hotărât suspendarea concentrărilor și deconcentrarea rezerviștilor cu 10 zile mai înainte, adică pe ziua de Sâmbătă 21 August, în loc de 31 cum era fixat. Rezerviștii din contingentele 902 și 903 cari urmau să facă concentrarea în Dobrogea, începând dela 25 cor, vor fi scutiți, iar divizia X nu va mai face concentrări în toamna anului acesta.

Dispoziția luată de ministrul de război a surprins pe foarte multă lume, dar fiind fapta că d. general Crăiniceanu, este poate cel mai milităros ministru de război pe care l-a avut țara românească.

Atunci când consiliul de miniștri a hotărât contramandarea manevrelor din cauza holerici, d-sa s'a opus și a știut să aducă argumente convingătoare care au schimbat hotărârea colegilor săi din guvern.

Poate că dispoziția d-sale e o concesie care se face unei părți din opinia publică, alarmată

Omul meu oftă iar. Apoi zîmbi cu mare dragoste și și trase dinainte tralsta: un om îi aduce o lopătică de făină.

»Bogdaproste! zise boteșul cu blândște, — Dumnezeu să-ți sporască însușit... Se închină spre cel ce-l dăruia, își scoase din cap căciula și-și făcu cruce. Apoi își întoarse spre mire zâmbetul blând și fața amărâtă și grăi:

»Asta-i mămăliga săracului... Dumnezeu are grijă și de roi ca și de pasările cerului...

»V. R.«

Mihail Sadoveanu.

Cronica rimată.

Pe vreme de ploaie...

..Și picură ploaia pe geamuri
Ca tobe ce 'n uliță bat, —
Pe cine, o Doamne din ceruri,
Pe cine ai scos la meza?

Uitat a vr'un sfânt să-ți plătească
Chiria în raiul prea sfânt?
Adam s'a mai dat stricăcunilor
Și vrei să-l trimiți pe pământ?

Sâmpetru nu vrea să 'nolască
Al raiului veșnic contract?

Comis au arhanghli 'n ceruri
Străvechiul revoltelor act?

Satana își vinde domnia
Șu caută a-și locatari?
Răspunde ce rost au, părinte,
Cereștii cumpliți toboșari?...

Și picură ploaia pe geamuri
Și seara se lăsa încet,
Tristețea se face stăpână
Pe-un suflet stîngher de poet...

Mă gândul mereu la chirie
Și gândul chiriei e trist,
Iar domnul Vasile Stroescu
Nu știe nici dacă există...

Sâmpetru, nici el nu mă știe
Și n'o să mă vadă nicicând,
Căci știu că el nu prea m'așteaptă
Și nici ca să l'at n'am de gând...

Ca mâne eu nu mai am casă
Și nu știu pe unde să cad...
— Ascultă, Satano, există
Vr'un loc pentru mine în lad?

Delacurcă Fărăcasă.

Am onoarea a atrage atențiunea on. public asupra noului meu atelier cu instalații electrice, în care primesc orice lucrări din ramul electricității. Scopul de căpetenie mi e să furnizez cele mai bune lucrări, pe lângă prețuri ieftine și serviciu culant.

Edificiilor și mobile

Depozit permanent de mobile gata.

Cu stimă:

SZÉLES SÁNDOR, tâmplar artistic.

Oradea-Mare, Hármas-utca 5-7. Telefon intra și extra urban 992.

de știri ziarelor, — căci manevrele se vor ține și încă cu deosebită rigurozitate în luna viitoare.

De altfel o dovadă e despre milităria actualului ministru este și următorul fapt. D. sa a făcut zilele acestea o serie de inspecții »incognito« — ca să zic așa — cu automobilul prin taberele din diferite regiuni spre a vedea dacă dispozițiile ce a luat sânt riguros respectate.

În județul Putna constatând o mică punctualitate în executarea dispozițiilor sale, d. general Crăinceanu a ordonat ieri imediata dislocare a trupelor și strămutarea lor în altă parte mai departe de orașul Forșani, unde ofițerii ca și trupa să facă adevărată militărie, lipsită cu desăvârșire de plăcerile orașului.

Asociația Ia Dej.

— Convocare. —

În senzul §§-lor 23 și 25 din statute membrii »Asociației pentru literatura română și cultura poporului român« se convoacă la

Adunarea generală ordinară

în Dej, în zilele de 18 și 19 Septembrie n. 1910.

Programul adunării:

Sedința I.

Dăminecă, în 18 Septembrie n. la orele 10¹, a. m.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Inscrierea delegaților prezenți ai despățământelor.
3. Raportul general al comitetului central.
4. Alegerea comisiilor pentru:
 - a) examinarea raportului general;
 - b) censurarea socotelilor anului 1909 și a proiectului de buget pe anul 1911;
 - c) înscrierea membrilor.
5. Alegerea unei comisii pentru candidarea președintelui, vice-președintelui și a membrilor comitetului central pe un nou period de trei ani.
6. Prezintarea eventualelor propuneri *).
7. Conferința dl-ii Dr. E. Dăianu despre Vasile L. Baron Popp.

Sedința II.

Luni, în 19 Septembrie n., la orele 10 a. m.

ORDINEA DE ZI:

1. Raportul comisiei pentru examinarea raportului general și propunerile acestei comisii:
 - a) adunarea generală să ia act cu aprobare de cuprinsul raportului general al comitetului central;
 - b) să dea expresie durerii sale pentru pierderea membrilor decedați dela ultima adunare generală încoace;
 - c) să aleagă pe dl V. Stroescu de membru onorar al Asociației;
 - d) alte propuneri ale comisiei examinătoare în legătură cu raportul general al comitetului central.
2. Raportul comisiei pentru censurarea socotelilor pe anul 1909, a proiectului de buget pe anul 1911 și propunerile acestei comisii:

*) Eventualele propuneri au să fie înaintate, în scris, prezidiului »Asociației« (Sibiu, str. Șaguna, Nr. 6) cu 8 zile înainte de adunarea generală.

a) adunarea generală să aprobe darea de samă a comitetului central despre gestiunea financiară a anului 1909 și să dea comitetului central absolutul pentru această gestiune;

b) să aprobe proiectul de buget pe anul 1911;

c) alte propuneri ale comisiei examinătoare.

3. Raportul comisiei pentru înscrierea de membri.

4. Alegerea președintelui, vice președintelui și a membrilor comitetului central pe un nou period de trei ani.

5. Fixarea locului pentru adunarea generală viitoare.

6. D'spoziții pentru verificarea procesului verbal.

7. Închiderea adunării generale.

Sibiu, din ședința comitetului central al »Asociației pentru literatura română și cultura poporului român«, ținută la 17 August 1910.

Iosif Sterca Șuluțu m. p., Oct. G. Tâslăuanu, președinte. secretar.

Din strătatinăe.

Nădejile republicanilor portughezi. Corespondentul din Lisabona al ziarului »Berliner Tageblatt« a avut o întrevedere mai lungă cu avocatul Alfonso Costa, președintele partidului liberal din Portugalia.

Costa așteaptă cu nerăbdare deschiderea parlamentului pentru a putea porni lupta împotriva guvernului. Distinsul republican a declarat că faptul că la alegeri partidul republican n'a cucerit cel puțin 20 de cercuri e a se atribui argumentelor *sunătoare*, ce le-a introdus în campania electorală guvernului.

Cu toate aceste nimic nu va putea împiedeca triumful partidului republican.

Costa e convins că alegerile aceste au fost cele din urmă alegeri făcute supz monarhie excepționând firește cazul că Regele ar încerca, prin disolvarea din nou a parlamentului, înghetarea unei majorități. Noile alegeri vor aduce însă pentru partid succese noi, pentru că la aceste alegeri cu absolută siguranță se va sporî numărul deputaților republicani. Soarta monarhiei e oricum pecetluită.

Aproape întreaga forță maritimă e de partea republicanilor.

Unul dintre vice-amirali flotei e deputat republican. Partidul are aderenți mulți și în sinul armatei continentale. La toate aceste e a se mai adăuga agravarea situației financiare, care e și mai încurcată decât sub regele de mai înainte.

»Programul partidului republican e alcătuit din trei puncte: libertate, economie și înflorire!» a încheiat distinsul republican.

Corespondentul ziarului berlinez spune că a avut întrevederi și cu alți politicieni de seamă și că pretutindeni i s'a întărit convingerea că instituția monarhică în Portugalia se clatină rău. Astăzi nu se poate încă prooroci dacă schimbarea se va face cu vărsare de sânge sau în mod pașnic. Republicanii, așa spun ei, nu plănuiesc o

campanie de violență, ci se mulțimesc cu o agitație legală, care va convinge cetățenii țării că a sunat ciuasul cel din urmă al monarhiei în Portugalia.

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 3 Septembrie n. 1910.

Jubileul de 30 de ani al librăriei Ciurcu din Brașov.

Acum în August s'au împlinit 30 de ani, de când s'a deschis în Brașov cea mai veche librărie românească: *Librăria fraților Nicolae și Ioan Ciurcu*. Ar merita să se stăruie mai mult asupra acestui jubileu, căci nu încapem în două, că istoria culturală a neamului nostru va trebui să ia la timpul său cu recunoștință act de activitatea acestei librării în frământările noastre spre lumină și înaintare. Nepoți după mamă ai lui Zaharie Carcalchi neobositul »reztegher« (editor) de-acum o sută de ani al cărților românești, tipărite în crăiasca tipografie dela Buda și întemeietorul primei reviste românești (Biblioteca românească), — frații Ciurcu au devenit moștenitorii sufletesți ai moșului lor îmbățășind cu toată căldura cauza popularizării literaturii noastre în cele mai cinstite cercuri. Fără exagerare se poate zice, că nu există colț de pământ călcat de picior românesc, unde librăria Ciurcu să nu fi furnizat în decurs de 3 decenii hrana sufletească a scrisului românesc. Mai bine ne-ar putea spune Românii din America, că dacă dragostea lor e atât de vie față de scrisul românesc, meriul e al zecilor de mil de exemplare de tipărituri românești, ce firma Ciurcu le trimite an de an peste ocean.

Firma Ciurcu și-a desfășurat activitatea în 3 direcțiuni:

1. Așezată toamă în graniță între România și Ungaria a mijlocit schimbul între cele mai de seamă produse ale literaturii noastre, ce au văzut lumina zilei în ultimii 30 de ani în cele 2 țări. Astfel firma Ciurcu a fost unul din cei mai de seamă factori întru susținerea legăturilor sufletești între noi și frații din România prin putea rea dăitoare de viață a scrisului românesc.

2. Din capul locului s'a pus în serviciul institutelor de învățământ din Brașov și în genere în serviciul școlii române, editând *peste una sută de manuale de școală*, cu enorme jertfe materiale. Și se poate zice, că aproape tot ce a produs mai de seamă literatura noastră didactică în ultimii 30 de ani, a apărut în editura librăriei Ciurcu.

3. Domeniul, pe care l-a îmbrățișat mai ales și cu adevărat devotament casa de editură Ciurcu a fost literatura populară. Numărul cărților editate și în parte întocmite pentru popor de frații Ciurcu trece cifra de *trei sute*, — e adevărată bibliotecă populară. Toate aceste cărți populare au fost publicate în următoarele colecțiuni: Biblioteca pentru copii, Biblioteca populară română, Biblioteca populară română-istorică, Biblioteca teatrală, Biblioteca scriilor diverse, Biblioteca muzicală etc.

Șeful firmei Ciurcu a fost *Nicolae Ciurcu*, decedat în 1898. Astăzi proprietarul și directorul firmei este dl *Ioan Ciurcu*, care cu un rar devo-

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela **Székely și Réti** fabricanții de mobile în Marosvásárhely, se capătă garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și constă din: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de **360 coroane**. Tot aceeași cu toalete în 3 părți **400 coroane**. Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmeli separate, în oricare parte a Ardealului (aproximativ) la dorință prezentată în persoană bogata noastră colecție de mostre și servim cu prospecte și cu deseme. — Să fim atenți la firmă.

tament muncește și jertfește pentru cauza culturii a neamului nostru.

Ne alăturăm și din parte-ne la urările de bine, ce i s'au adresat din toate părțile d-lui Ioan Clurcu cu prilejul aniversării a treizecea a firmei, în fruntea căreia stă.

— **Consistoriul mitropolitan** Erd, Vineri, 2 Septembrie n. s' a înțeles în Sibiu consistoriul mitropolitan al bisericii gr.-ort. române. Ședințele se țin sub președinția I. P. S. Sale, a hiepiscolului și mitropolitului Ioan Meșanu.

— **Delegațiunea fundațiunii Gozdu.** Cetiim în T. L. rom.: J. și a terminat delegațiunea fundațiunii Gozdu lucrările avute cu împărțirea stipendiilor din această fundațiune. În prima linie au fost luați în considerare stipendiștii cei vechi, dintre cari unii au primit stipendii chiar mai mari decât în anul expirat. Apoi au fost luate în censurare rugărilor noi, intrate dela 140 elevi studenți dela școalele superioare, și dela 84 elevi dela școalele medii. Delegațiunea a putut să împărțască cu stipendii noi numai 50 de petenți dintre aceștia noi, fiindcă pentru mai mulți nu s'au ajuns sumele rămase disponibile. Fundațiunea Gozdu are deci acum 238 de stipendiști.

— **Urmările ploii.** Fortuna de Miercuri s'a resimțit în întreagă țara. În multe părți apele au acoperit părți însemnate de pământ năruind case și distrugând drumuri și liniile ferate. Dar mai ales în comitatului Clujului furtuna a făcut ravagii enorme, apa pe unele locuri are grosime de 7—8 metri. Intre Nădaș și Stana linia ferată e distrusă pe o lungime de 150 metri. Comunicația e întreruptă și trenurile dela Budapesta circulă numai până la Huedin, iar cele dela Brașov, până la Cluj. Valurile nemiloase însă nu s'au mulțumit cu nimic'rea avuților oamenilor, năruind vreo șaptezeci de case, ci au secerat și cât va vieți de oameni.

Ultimele știri ce primim ne anunță că pretutindeni ploile torențiale cari au produs mari pagube împiedicând comunicația și distrugând sârmele telegrafice. Aceleași știri sosesc și de prin Bănățul de curând bătuit de groaznicul potop din urmă. Comunicația pe linia Orșova—M hada a fost sistată nu mai, circulă nici trenul expres. Pagubele sânt foarte mari în toate părțile.

— **Holera în Rusia.** Din Petersburg se anunță: În guvernământul Cherson s'au îmbolnăvit de holera în ultimele 3 zile 30.000 persoane, dintre cari au murit 3000.

În guvernământul Pultava s'au îmbolnăvit 249 și au murit 120; în guvernământul Charcov, s'au îmbolnăvit 3284 și au murit 1485. La Odessa sânt 500 bolnăvi și 270 morți.

— **Jubileul unui negustor vrednic.** Vara trecută proprietarul magazinului de mașini și biciclete din Biserica-Albă, dl Reinhold Zeller și a sebat într'un cerc de prieteni jubileu de cincizeci de ani dela înființarea acestui magazin încoronând prin aceasta o muncă neobosită a unui lung sir de ani. Ținem să atragem atenția cetățenilor noștri asupra acestui moment frumos, de felul cărui rar ni-e dat să avem parte la negustorii de legea noastră.

— **Febră tifoidă în România.** Din Ploiești se anunță: În orașul nostru bătălele cu furi de două zile, epidemia de scarlatină și febră tifoidă.

Pavilionul boalelor contagioase, dela spitalul S hulder, construit anul trecut, e ocupat com plect de suferinzi.

În oraș cazurile de boală sânt neunoscute. La spitalul Eforiei, sânt cinci bolnăvi de febră tifoidă, dintre care doi soldați.

Pentru ca epidemia să nu ia proporții, dl Zharla Popescu, medicul primar al orașului, a plecat la București, pentru a aduce cazul la cunoștința direcției serviciului sanitar.

Dsa va cere acordarea fondurilor necesare, atât pentru combaterea epidemiei cât și pentru cumpărarea mobilierului trebuincios pavilioanelor. Din cauza acestor epidemii, se crede că vacanțele școlare, vor fi prelungite.

— **O distincție bine meritată s'a făcut cu prilejul aniversării de optzeci de ani a Maiestății Sale din partea Metropolitului I. Meșanu,** dându-se preotului Victor Popea Satulung (Săcele) dreptul de a purta brâu roșu. Această distincție a făcut cea mai bună impresie în toate cercurile că i distinsul preot cu tot dreptul se bucura de reputația unuia din cei mai vrednici slujitori ai altarului ce-l avem, nu numai în protopopiatul Brașovului, ci în toată arhidieceza. Pe lângă vîlta sa exemplară de preot și Român, a e între altele la arhivă și meritul, de a fi stăruit, ca școala primară din parohia sa să se susțină fără ajutor dela stat și de a fi întemțit un fond pentru repararea radicală a bisericii. De altminte, virtuțile preot și românești sânt tradiționale în familia Popea. Preotul Victor Popea este cel mai mic între cei 13 fii al preotului Neaghe Popea din Satulung, mult prețuit pe vremuri de fostul protopop al Brașovului I. Popazu, precum și de marele Ș gana. Așfel e fratele cel mai mic al fecitului episcop Nicolae Popea și al răposatului Radu Popea, care trăiește și până azi în amintirea celor ce l-au cunoscut ca unul din reprezentanții cel mai tipici al preoțimii noastre plină de inimă și ideală din generațiunea trecută. — Î dorim distincției preot, să-l vedem și la mai mare!

— **Ne executăm.** Un z'ar ungureș ne cerea, mai acum câteva zile, să lămurim publicul din România asupra calităților de rasă și a bunăvoinei cu care tratează el chestiile de dincolo, ca să se poată statornici rapoartele de simpatie între cetățenii acestor două țări. Vom face-o, scurt și just.

Sborurile lui Vlaicu sânt, «succese ungurești» ajutate de banii guvernului român. Proprietarii din țară sânt oameni fără suflet, cari amăgesc «muncitorii unguri» din Solnoc-Dobla, și exploatează, fiamănzându-i lui întregi, și apoi li aruncă peste graniță, cu sprijinul neumanei poliții românești. Aba în Cus-Sereda se pot reculege bieții zileri, decimați în drum, încălzindu-se de dragostea și dârnia săculăscă.

A nu putea înșira și alte cazuri, dar ni-se va spune că sântem «calomnatori» Atragem deci atenția zărelor ungurești asupra nelămuritelor agitate valache, pornită de preoțimea noastră din comitatul Clujului pe urma groaznicelor vărsări de a.

În felul asta știm, cel puțin, că facem servicii patriotice statului.

— **Din manevre.** Un ostaș ne scrie: Cu sfârșitul zilei de 14/27 August s'au încheiat și manevrele din Bosnia. Alături ne alci și noi cel din batalionul 4 al regimentului de infanterie 43, toți Români, am avut parte (să fim sub conducerea vice-colonelului nostru Silvius Herbay. La marșurile lungi ce le făceam mai ales la sfârșitul manevrelor, am avut mult de îndurat din cauza căldurilor mari și a terenului primejdios. Ha nicul nostru comandant însă ca un adevărat părinte s'a îngrijit să ne dea toate cele de trebuință la vremea sa și ne-a mai ușurat astfel sarcinile. Și mai aveam pe lângă asta în fruntea companiei pe domnul locotenent Mihai Rscuța, care rășărea lotdeana între noi cu câte o cântare de marș însuși și chiar cel mai năcăjit când v-

dea veselia tovarășilor, se pomenia și el cântând, pe când la celelalte batalioane date pe mâna străinilor ostași mergeau rupți din șale cu capetele plecate și cădeau cu grănada din cauza călului rel. Numai nouă ne-a fost hărăzit să trecem cu pace peste toate nevolle, laudă comandanților noștri Români.

Traian Iovan, ostaș.

— **Organizația partidului socialist din Germania.** Direcțiunea partidului socialist a publicat zilele trecute în congresul din Magdeburg un raport care conține niște cifre foarte semnificative.

Rețeta organului partidului «Vorwärts» din Iulie 1909 până în Iunie 1910 s'a urcat la abonamente la 1,140.000, iar ce privește rubrica inseratelor la aproape 500.000 mărci. Beneficiul ziarului «Vorwärts» a fost în sumă rotundă 123.000 mărci. Numărul abonaților cu un an înainte era 122.000, anul acesta e 137.000.

Revista săptămânală «Die Neue Zeit» a avut anul acesta aproape 9.000 de abonați și a realizat un beneficiu de 1700 coroane. Ziarul satiric al partidului «Die wahre Jakob» a avut cel mai mare număr de abonați (250.000). Aceasta a realizat un beneficiu de 36.000 mărci. «Die Gleichheit», organ de propagandă socialistă feminină, n'a avut mai puțin ca 82.000 de abonați și a realizat un beneficiu de 7.500 mărci.

De altă parte librăria ziarului «Vorwärts» a făcut o circulație de 570.000 mărci, sau cu 60.000 mai mult ca anul trecut.

Bilanțul financiar al partidului se balansează la suma rotundă de un milion de mărci și anume la venitul suma de 65.000 mărci beneficiu din exercițiul anului trecut și suma de 935.000 din rețeta anului acestuia. Cheltuielile exercițiului acestui an s'au ridicat la 815.000 mărci. De altă parte s'a adăus la capital suma de 120.000 mărci și în sfârșit în casă se află un numerar de 65.000 mărci.

Toate aceste încă nu înseamnă moartea societății actuale, dar dovedesc un progres continuu și metodic.

— **O «fetiță» de 112 ani.** «Athenaeum» publică o scrisoare încă necunoscută ce lady Hamilton a trimis pe vremuri lui Sir Joseph Banks.

Scrisoarea e din 1797 Maiu 31. D-na aduce la cunoștința acestui naturalist feminin ce i-a fost dat să întâlnească în Neapoli și se roagă de Societatea regală engleză să binevoiască a se încredința prin vre-un specialist de adevărul spuselor ei.

E vorba de o napolitană în vîrstă de 112 ani, așa de tinără însă că nu i-ai fi dat nici 50.

«Ajunsesse oarbă, oloagă și încovoiată, nu avea nici dinți, uici gingii, cînd se apropia de 100 de ani. Apoi, de odată, și-a pierdut pielea cea veche ca șerpii, i-a venit vederea la loc, pielea îi era delicată și moale ca de fată. Grumazii, umerii, brațele îi erau pline și rotunde ca de femeie tinără. Vorbește și cîntă ca o fetiță de 10 ani. Ține bine minte și povestește cu deamănuntul lucruri din veacul al XVII-lea. Aude minunat. A fost văduvă timp de 50 de ani, după ce născuse 13 copii, cari au murit cu toții bătrîni. Umbilă pe pe jos 12 mile engleze pe zi. Cînd i-i rău, nu mîncă nimic două zile.

Zice că trăiește așa de mult, fiindcă n'a luat nici odată doftorii și nu s'a supărat nici într'o împrejurare. O chiamă Maria, dar îi zic mai ales Mariucia. A căpăt și dinți după 100 de ani, dar i-a pierdut pe toți, fiindcă a băut o limonadă peste măsură de acră și dinții erau ca de pește: s'au topit în limonadă.

Cînd o întrebă de cîte ani e, răspunde că de 12; nu numără suta. E foarte rușinoasă. Un doctor i-a căutat pulsul și zicea că e ca de fetiță. Lady Hamilton mai adăoge că a jucat de multe ori tarantella cu femeea asta.

Întrebarea cît adevăr și cîtă închipuire o fi în istoria asta, și-o pune cel ce vorbește despre scrisoare în «Frankf. Z.»; dar ceva asemănător am cetit în cartea lui Lucas despre moștenire.

Atelier artistic pentru fotografii
E. DAJKOVITS,

ORADEA-MARE
palatul SAS.

Favor extraordinar începând cu azi.
6 buc. fotografii matte format cabinet 12 Cor.
6 buc. fotografii matte format vizit . . 6 Cor.
Fotografii executate splendid pe pânză tot atât.
Pentru fotografiile de nuntă, cadrul gratuit.

x Seminar de drept în Cluj strada Petofi No. 18 (de la 1 Octombrie în Ferencz József-ut No. 6.) Pregătește pentru examene fundamentale și de stat. Imprumută însemnările noul pregătite. La cerere se trimit prospecte gratuit.

Mihal Radu croitor pentru domni, Cluj (Kolozsvár) strada Jókai Nr. 2. se recomandă on. public român.

x Sanatorul „Liget” a Drului Iakob în Budapesta primul sanator pentru boale interne din Europa, dispune de toate mijloacele de vindecare și laborator pentru examinat. Mii de diabetici, reumatici, bolnavi de splină și de inimă, cari pînă acum au cercetat sanatoriile din străinătate, acum vor găsi institut corespunzător aici în țară, așadară această instituție culturală cu poziție admirabilă împlinește și un gol. Sala cea mare a mașinelor mecanice de vindecare a sanatorului este provăzută cu mașini după sistemul Zanpre și cu scâlzi aieriane.

x Atragem atenția preoților și a episcopilor asupra magazinului de ornate și obiecte bisericești al lui Szubotha Sándor, existent de 25 de ani în Timișoara, centru, în colțul străzii arhiducele Iosif și Lonovics, care se bucură de cel mai bun renume. Recomandă bisericilor și capelelor obiecte sacre prapuri, sanctuare ornate, statuete din lemn și teracotă, icoane, tablouri pe pînză în orice mărime, obiecte de metal, potire, candelă, chipuri cu sau fără cadre. Mare depozit de obiecte din acest ram. Asortimentul bogat de diferite stoffe de mătăasă și postavuri pentru efectuarea comandelor. Prospecte, ilustrate, mari, se trimit gratuit și franco numai referindu-vă la ziarul nostru.

? : Dentist român în Arad. :
VIRGIL MUNTEAN
: Szabadság-tér No. 3. :

Cronica socială și artistică.

Petrețere în Borgo prund. Ni se scrie: În această comună frunțoasă de pe valea Bistriței, tinerimea academică din loc și jur, a aranjat o petrecere de vară la 28 August în sala dela otelul comunal. Sala a fost aranjată și împodobită foarte frumos cu brădet și fori de flăuș student de clasa VIII gimnazială Virgil Hăugănuț. După adunarea unui frumos public, lată că intră în sală 8 pererhi, domnișoare și tineri, toți îmbrăcați în costume naționale de toamnă frumoasă, dând astfel petrecerel un caracter curat românesc. Când prima pereche a pășit în sală, muzica a intonat „Somșana”. Ideia venirii în costum la această petrecere a fost a dșoarei Leontina Beșă, care deja mai înainte comunicase lucrul acesta cu unele preamitate doamne din Prundul Bărgăului, la ce respectivele doamne nu s'au învov. Cu toate aceste dșoarei Leontina l-a succes.

Iată lista celor îmbrăcați în costume: dșoarele L. Oclavla, și M. Beșă din Prundul Bărgăului, S. Pop din Năsăud, G. Monda, R. Aurora și M. Monda din Borgo Bistriță, tinerii Gregorie Onoale cand. de notar, Ștefan Damian stud. în filosofie, Niculiță Candale și Ioan Monda rig. în drept, I. Ursac și Traian Dan stud. în drept. Petrecerea a decurs admirabil până după jocurile de salon cvadrili și Romana, cari au decurs de tot rău.

Un lucru dureros și condamnat este, că după ce la petrecere au luat parte și câțiva străini unguri, cari au cerut să li-se zică „csárdás”, unele doamne, anume dna Dr. Hăugănuți și dna Elena Sirlincan aprobau faptul acest; binevăzând că în petrecere sânt atâtea dșoare și tineri îmbrăcați în costume românești. Poate că le era ciudă înstrăinatelor doamne pe numitele dșoare că erau îmbrăcate în costume românești, pentru că altcum nu se poate explica insistența lor pentru ciardaș. Dar nu le-a succes căci dșoara Leontina Beșă le-a spus, că 'a caz de ciardaș momentan părăsesc sala cu toții.
Cor.

ECONOMIE.

Convenția cu România. La 1 Septembrie n. a intrat în vigoare convenția comercială încheiată între monarchia noastră și România.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 3 Septembrie 1910.

Prețul cerealelor după 100 kgr. a fost următorul.

Orza nouă

De Tisa	20 K	10
Din comitatul Alba	20	—
De Pesta	20	40
Bănățnesc	20	60
De Bacica	20	70
Secară de calitate L.	14	30
Orzul de nutreț, calitate L.	12	75
Ovăs de calitate L.	14	95
Qecuruz	11	35

La „Librăria Tribunei”

se pot procura următoarele manuale

Dr. Petru Barbu. Catehism IV carte de religie	— 40
„ „ „ Simple istorioare religioase moderne	— 30
„ „ „ Istorioare biblice bisericești	— 30
„ „ „ „ (1910)	— 30
Nicolae Crășmaru. Prelegeri metodice din istorioare biblice. Preparațiunile la întreaga materie de învățământ prescrise pentru clasele II și III și IV ale școalelor primare, 74 lecțiuni cu harta istorică a Palestinei.	3—
„ „ „ Istorioare biblice, cl. III și IV.	— 40
„ „ „ Istorioare bisericești pentru clasa V și VI.	— 40
Catehism	— 40
Din istoria biblică pentru școale elementare.	— 24
Din liturgica bisericii ortodoxe române (Cu două ilustr.)	— 70
Abc-dar carte de cetire de Iosif Moldovan și conșoții.	— 40
A doua carte de cetire de Iosif Moldovan și conșoții.	— 40
A treia carte de cetire de Iosif Moldovan și conșoții.	— 60
A patra carte de de cetire de Iosif Moldovan și conșoții.	— 60
Carte de cetire pentru clasele 5-6 de Iosif Moldovan și conșoții.	1.—
Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan pentru clasele 1-3.	— 50
Limba maghiară de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan pentru clasele 4-6.	— 50
Gramatica română de Iuliu Groșorean Ed. II	— 40

— 40

Abc-dar ilustrat scris pe baza metodei cuvintelor normale Ediția VI. (1910)	— 40
Abc-dar scris pe baza metodei sunetelor VII.	— 40
Instrucția metodică a metodei sunetelor VII	— 80
Carte de cetire pentru clasa II Ed. III.	— 36
„ „ „ „ clasele III și IV.	— 60
„ „ „ „ V și VI.	— 60
Curs practic de limba rom. pentru cl. 3,4,5, și 6	— 60
Curs practic de limba maghiară pentru cl. 1, 2, 3, (Gyakorlati tanmenet a magyar beszéd tanításához) ed. VIII.	— 50
Curs practic de limba maghiară pentru cl. 4, 5, 6, (Gyakorlati tanmenet a magyar beszéd tanításához.)	— 50
Elemente de geografie și constituție.	— 60
Curs practic de aritmetică pentru clasele 2, 3, și 4 Ed. IV.	— 60
Curs practic de aritmetică și geometrie pentru cl. V și VI.	— 36
Curs practic de istoria Ungariei.	— 40
„ „ „ istoria naturală.	— 60
„ „ „ fizică și chimie.	— 50
„ „ „ economie.	— 56

Carte de învățură pentru ultimii ani ai școalei primare și pentru cursurile de repetiție economice.	1-50
Curs practic de istoria literaturii române de Ioan Stanca.	— 40
Exerciții intuitive române maghiare de Ioan Vancu	— 50
Geografia Ungarie pentru școalele populare de Iosif Stanca.	— 30
Geografia comitatului Arad de D. Medrea.	— 70

Manual de gimnastică de Ioan Prodan. — 60
Rugăciunile școlărilor, cântări bisericești. — 50
Tot la librăria Tribunei să mai pot comanda revizite de scris și desemn pentru școli și cancelarii. Caete pentru caligrafie română, germană, dictando și comput à 2, 4, 5 10 și 20 fl. bucata. Caiete pentru desemn cu și fără puncte. Cerneală Anthracen, Writing-Ink, Princess-Ink, Király și Salon. 1 sticlă à —12, —20, —40 — 60 l.— și 180. Tuș. Gumi arabicum. Condeie. Călimare Tampane. Ceruze de peatră. (stile) Notițe de buzunar. Creioane. Gumi de șters. Tăblițe. Albu-ne pentru cărți poștale. Albumuri pentru poezii și memorie. Bureți pentru tăblițe și mari și pentru tablă. Ceară roșie. Compasuri (Zircăle). Glazure Penale de lemn pentru păstrat ceruze, în formă de cutii.

BIBLIOGRAFII.

În editura librăriei Ciurcu, Brașov, au apărut și d. ci se pot introduce cu începutul anului școlar 1910/11 următoarele manuale pentru școalele primare:

1. *Carte de cetire română* pentru clasa IV primară, întocmită după îndrumările noului plan ministerial de Nicolae Sulică prof. cu concursul mai multor învățători.

2. *Curs de constituție* cu text paralel român-maghiar pentru clasa V și VI primară de Nicolae Sulică, prof. gimn. și *Erődi János*, ins.ector școl. reg.

Că țile au și aprobare ministerială.

Poșta Redacției.

P. V. Am omis din corespondența dv. atacurile personale. Credeți poate că pentru atâtea lucruri, santeți dator să distrugeți prestigiul unor preoți ce își vor fi având și ei ca alții scăderile lor omenești? Nu prin atacuri de natura asta se face închegarea rândurilor, atât de trebuitoare în părțile dv. Vă mulțumim de asfel de serviciile ce ne faceți, rugându-vă să ne păstrați bunele sentimente și mai departe. Nu uitați că autoritatea ziarului, atât de necesară în munca noastră de educație națională, nu trebuie cheluită la atacuri de o importanță disparentă. Salutări.

F. Roman, Inv. Vă recomandăm Dicționarul universal al limbii române de L. Șăineanu. Prețul 8 cor. plus 72 fl. porto. Se găsește de vânzare la librăria „Tribuna”.

Redactor responsabil: Iuliu Glurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și cons.

Dr. Stefan Tămășdan,
medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului, Palatul Fischer Eliz, poarta II.
Începând cu 1 Sept. 1910.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

Cele mai bune

oroloage de turn

le pregătește:

Nädler A.

urmașul lui Leutwyler F. E.

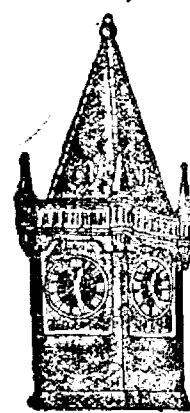
Budapesta, VII,
Strada Práter Nr. 9.

- Execută și invențiuni. -

Preț-curent și prospect
— la dorință gratuit. —

Acți cari se vor provoca la ziarul Tribuna primesc favor.

- Fondat în anul 1891. -

»POPORUL«
Inst. de credit și econ., soc pe acții. Lugos

CONCRUS.

»Poporul« institut de credit și economii, societate pe acții în Lugos prin aceasta publică **CONCURS** pentru ocuparea:

- a) unui post de **funcționar** cu salariu anual începător de 1400 coroane și
- b) unui post de **practicant** cu salariu anual începător de 800, coroane în rate lunare anticipative.

Absolvenții al școlii comerciale superioare, ca i au praxă de bancă și posed pre lângă limba română și limbile maghiară și germână vor fi preferiți.

Ofertele provăzute cu atestate în original sau legalisate sunt de adresat Direcțiunei până în 20 Septembrie a. c. iar posturile de ocupat în 1 Octombrie a. c.

Lugos la 31 August 1910.

Direcțiunea.

Aviz.

Se dau împrumut pentru serate sociale **costume naționale fenești** — porturi din com. Hunedoarei și al Ciucului (Csik) **pentru 10 cor.** (zece). Orăștie (Szászváros).

Victoria Dr. Erdélyi.

Anunț.

Pe dealul Lipovei se află **de vânzare cu condițiuni favorabile, vila așa numită a lui »Matei«**, de un jugher și mai bine catastral, plantată cu vițe americane, oltoite cu soiuri alese. — Reflectanții, cari doresc a o cumpăra se pot adresa proprietarului viiei **Ioan Plavoșin**, paroh în Mehala, (Temesvár-Ferenczváros), carele va comunica numai decât condițiunile de vânzare.

Imprumuturi cu amortizație și împrumuturi pentru funcționar, vinderea și cumpărarea de moșii și parcelarea lor o mijlocește mai avantajos: =

Biroul de intermedare:

■ **Vig Lajos** ■

Arad, Piața Arpád Nr. 5.

— Telefon Nr. 671. —

Gaut un commis

care să fie în perfect cât în șpeterai și în schnitvaren se știe limba română și maghiară, totodată să recere să fie sincer și onest. Doritorii sunt a se adresa la **Ioan Cărăbaș, Vermeș**, (cott. Krassó-Szörény).

»AGRICOLA«
societate economică pe acții în Hunedoara—Vajdahunyad.

CONCURS.

La banca »AGRICOLA« sunt de ocupat cu 1 Octombrie n. 1910 funcțiunile de:

cassar și contabil al doilea.

Cei ce doresc să ocupe vre-una dintre aceste funcțiuni să înainteze concursele instruite cu acte în regulă subsemnatei direcțiuni — cel mult până la 20 Septembrie n.

Dela **cassar** să cere cauție ori garanță de cauție corespunzătoare. Concurenții să arate în scris felul și mărimea cauției, ce vor să o depună.

Concurenții pentru funcțiunea de **contabil** să aibă cunoștințe de limbi și pregătire specială câștigată în vre-o școală comercială.

Cei cu praxă sunt preferiți.

Cassarul primește în rate lunare, salariu anual de 1200 Cor. și tantiema statutară.

Contabilul primește în rate lunare salariu anual de 1440 Cor. și tantiema statutară.

După serviciu de un an, în caz de conveniență vor fi definitizați cu drept de penziune.

Prezentarea în persoană, înainte de alegere e bine primită.

Hunedoara, la 29 Aug. 1910.

Direcțiunea.

Căsătorie. Un tînăr meșeriaș cu avere de 10.000 Cor. cu atelierul său propriu, brunet, simpatic și inteligent, caută cunoștința unei domnișoare, bine educată, tineră și frumoasă cu oarecare zestre. Doritoarele sunt a se adresa la administrația »Tribunei« subț »Urgent«.

Dózsa János măiestru -
cojocar în
Nagyvárad, Zöldfa-passage Nr. 9.

Se recomandă ca măiestru perfect în ra prepararea tuturor articilor aparținătoare acestei branșe precum:

gulere preparative, gulere-boa, manșoane (muff) în executare modernă și după cel mai elegant gust. Blane și tocure de plicioare, etc. Reparaturile se execută prompt.

AVIZ!

candidaților de căsătorie!

Cine dorește să ajungă mai ușor la o căsătorie, să binevoiască a se adresa cu toată încrederea și pe lângă deplina discrețiune sub **R. A.** la administrația »Tribunei«. Zestre dela 20.000 până la 100.000 Cor.

Se primesc

2 băieți în cost și cvartir.

Adresa: **Costa Mihailovic**, Arad, Str. Dezsefi-u. Nr. 13. Aproape de școala civilă.

CUMPĂR în orice cantitate flori de friguri, soc, frunze de măsărnită, bolondaică, ciunăfae, rădăcini și frunze de mătrăgună, fie verzi, ori uscate precum și **gândaci de frapțan.** Farmacia lui **SZOKOLY SANDOR**, Arad (vis-à-vis de biserica sârbească). —

ANUNȚ.

La proprietarul **Ioan Popescu** în Magyarád se află **de vânzare** în cvant mare și mic:

vin vechiu și nou

de Măderat.

IOAN BALINT

comerciant în

Timișoara-Fabric palatul orășănesc.

Recomandă onor public marele său depozit bogat asortat în **pălării de pislă**, căciuli de stofă, postav, persian și de miel, **mărfuri de modă** pentru domni în toată calitatea, ș. a.

Mare atelier de blănărie.

Prețuri fixe.

Articole bune.

■ Serviciu prompt și solid. ■

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sfinte.

Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de planuri pentru iconostase și plafoane

bisericești.

Credit pe ipotecă, pe cambiu și pentru oficianți

mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

„LANER“ cremă neunsuroasă.

Cel mai nou produs igienic pentru curățirea părului și înfrumusețarea lui. Înlătură petele galbene, bucele pricinuite de înfierbânteli, sgrăbunțe și alte necurății de piele. Crema această ziua se poate folosi mult mai cu succes. 1 teglă 1 coroană.

„laner“ pudră. E non plus ultra pudrei. Bună la baluri, saloane și de zilnic folos, care acoperă încreșturile și e cu totul nesticăcioasă în culorile: roză, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„laner“ săpun 1 bucată 60 fileri.

„laner“ pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„laner“ apă pentru gură Bună pentru dinții scorburoși și gingiile burețoși, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă cor. 1-60; jumătate sticlă, 80 fileri.

„laner“ esență pentru păr Excelentă pentru înălțarea mărteji și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri

„laner“ pomadă pentru creșterea părului. 1 teglă 4 coroane.

„laner“ vâpșeală pentru păr pentru a colora în negru, brunet or în blond părul sur și cărunț. Nereușita colorii e exchișă. La comanda să se noteze că părul în-ărunțit în ce colorare să se vâpșească (negru brunet). Un carton 4 coroane

„laner“ apă care face părul blond Pentru a vâpși în timp scurt, în băi, auriu, părul blond, roșu, chiar și brunet ori negru 1 sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476.

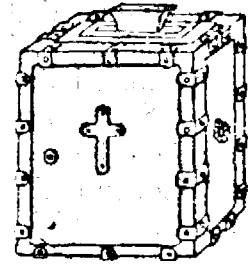
Pentru înconjurarea contrafacierilor numai „Preparatele lui Rudolf laner“ ieșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăia la

Farmacia „Maria ajutătoare“ a lui Rudolf laner, Temesvár, Gyárváros Fő-ut 70.

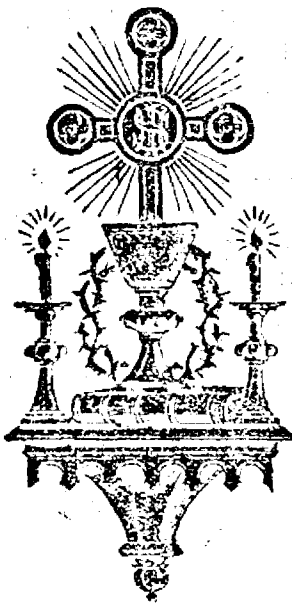
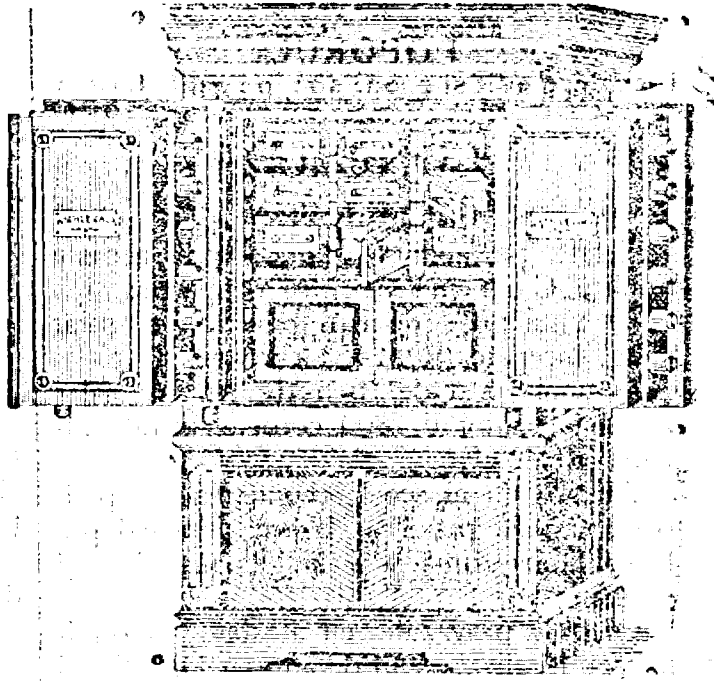
A. SCHLEZACK fabrică de casse pentru bani și tresoare în

Sibiu-Nagyszeben, Lederer-g. 2.

Fabrică casse cu sertare din scyllolith și asbest incombustibile, recunoscute de cele mai bune. Scuturile și casse panțe at sigur din antogen și thermit, camere panțe-ate, casse pentru acte, casse, prese pentru copiat, lacăte de siguranță, etc.

Referindu-vă la ziarul nostru vi-se trimite prețuri curente gratuit și porto fr. Fabricare din materialul cel mai bun.

Dipl. de onoare Lovrin 1902.

Medalia de aur Timișoara 1891.

SZUBOTHA SANDOR

pregător de odăjdii și adjuturi bisericesti.

Inteniat la 1883

Telefon pentru comit. și oraș 498.

Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

în colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg, vis-à-vis de hotelul «Hungaria».

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a preoștii cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserică capele, sau societăți de înmormântare

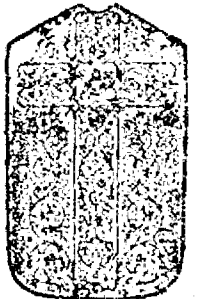
odăjdii, steaguri, cruci, statue

- sau altfel de adjusturi bisericesti -

tot astfel marele său asortiment pentru materiale — necesare la formarea adjustărilor bisericesti. —

Pentru liferările mele iau răspunderea.

— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

CANARINI! Cele mai frumoase cântărețe moderne ce antă ziua și la lumină. Cântăreața tină 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. in sus.

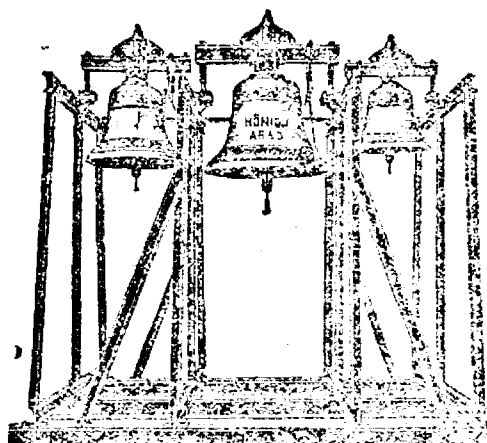
Oudtoare 1, 2, 3 și 4 fl, după soiu. Catalog de prețur. despre papagal, pasări transmarine măimute și câini de soiu se capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru ajungerea comandelor la loc în viață se garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.
Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Friederic Mönig

Arad, strada Rakoczi Nr. 11-28.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor

Fondat la 1840.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote la turnarea unui și aceluiași tare și cu șunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer ce se pot învârti și postamente de fer, prin a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără să se clătine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroză de fer, ce se poate învârti cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiunile — la dorință se trimite gratis.

Atrag atenția onoratalui public asupra atelierului meu de **splătoare și colorare chimică** existent de peste

50 de ani

cea mai veche în ramul acesta. Serviciu ireproșabil. — Prețari conv.

FEICHTINGER J.
Kolozsvár
Str. Paris 5. Telefon =.

SZATMÁRI KŐIPARGYÁR

— HARKÁNYI EDE —
sculptor și pietrar în
— SZATMÁR-NÉMETI. —

Lucrări: Sculptură și monumente, altare amvoane, grilaje, bazine, statuele, rugi, cruci, pietre pentru mormint, etc. etc.

Clasa arhitectonică: Canouri, mauolee, poduri, — scări balustrade, pavagii ș. a. —

Clasa de morărit: Pietre de moară franceze, rijniți — pentru sămânță și sare, tocile etc. —

Numai lucrări de gust și execuție specială, pe lângă — prețurile cele mai convenabile. —

Se fac gratuit deseneuri, rezervându-se dreptul de — proprietate. — Vă rog să fiți atenți la firmă. —

NIKOLIN - Timișoara -
(Centru).
str. Takarekpenztár 4.
Articole de coafură specială.

Chignon, împletituri, turbane, plete, transformării, peruce, bandouri.

Specialității de parfumerie, garnituri pentru curățitul mânilor, noulăți de piepteni, orno și antrepozite pentru păr.

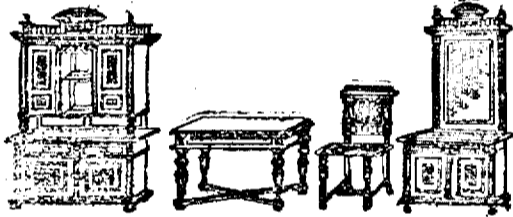
Mare depozit în articole de toaletă, ape de păr, pudră.

Primul salon pentru conservarea, ondularea, spălarea, colorarea și curățirea părului din Ungaria de sud. : Prețuri moderate. :

Comande prin poștă se efectuează prompt. Preț curent gratis și franco.

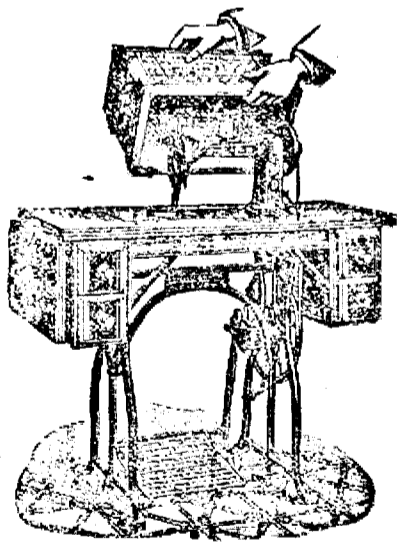
MAGAZIN DE MOBILE
HACKER JOZSEF

fimplar artistic pentru edificii și mobile, în LUGOȘ, Str. Făgetului Nr. 91.

Primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lângă livrare promptă și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

Cea mai veche prăvălie de mașini de cusut și biciclete din Ungaria-de-sud.

Distins în Timișoara la anul 1891 cu marea medalie de argint.

Fondat la 1880.

Reinhold ZOLLER

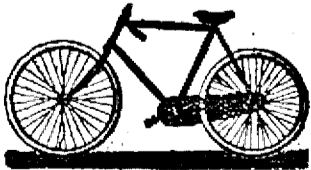
măstru mecanic
FEHÉRTÉMPLOM
Schillergasse 8,
lângă „Burg”.

Iși recomandă on. public din

loc și provincie marele său atelier mecanic unde se repară tot felul de mașini de cusut și biciclete. Ține în depozit tot felul de gramofone și plăci.

Ține în depozit cele mai bune biciclete noi, mașini de cusut și obiecte de casă și industrie, așa d. e. părți singuratic de mașini și biciclete.

Prețuri moderate Serviciu prompt.

Ilustrate cu motive românești și cu vederi din România ș. a. se pot căpăta la »Librăria Tribunei«.

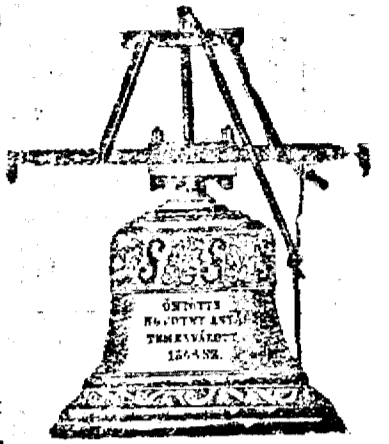
Premiat cu medalia cea mare la exp. internațională din Bpesta în 1896.

Turnătorie de clopote. Fabrica de scaune de fer pentru clopote, alui

ANTONIU NOVOTNY - FABRIC. -

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** ventate și premiate în mai multe rânduri, care sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sîră stătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Prețuri-courante ilustrate gratis.

Motoare șvedeze
pentru olei brut!

(Breretul lui Hirsch Frank, Stockholm)

în poziție orizontală și verticală.

Mașini motorice ieftine și sigure, se pot instala oriunde.

Motoare sistem D'esel.

Motoare cu gaz.

Motoare

cu benzină, în cea mai bună execuție! Execuție promptă.

Surányi Victor

inginer tehnic diplomat, fabricant de mașini agricole

Bpest, VI., Teréz-körut 21.

Cereți catalog.

Telefon 184.

Premiat de mai multe-ori.

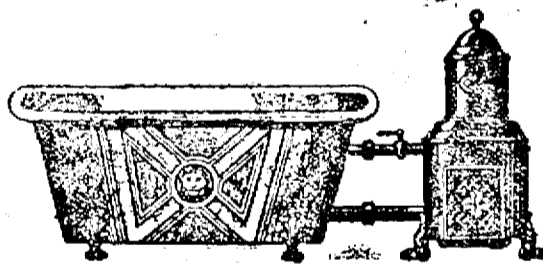
Telefon 184.

CARL PIFFL

Prima fabrică de obiecte de metal

Timișoara-Elisabetin. — Temesvár-Erzsébetváros. — Hunyadi-u. nr. 14.

Recomandă obiectele sale foarte frumoase și solide de tinichiglerie și anume: vane de scaldat, de sezut și pentru copii, — scaune pentru scaldat încălzitoare și vane

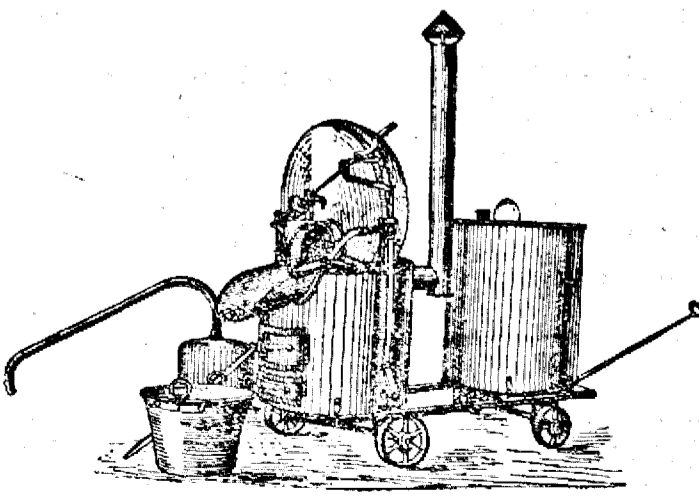

de scaldat după cel mai bun sistem (sistem propriu). Lăzi pentru lemne și pentru cărbuni și alte obiecte de metal: precum ciubere, ulcioare și căni. Catalog de prețuri la dorință gratuit.

Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tablă cu numărul casei și cu numele străzii, mărci și firme de ține. Conducător pentru apă, aranjări pentru baie și closete engleze cu neîntrecutul aparat „Temes”.

Acoperi de case și turnuri, globuri și cruci. — Ucenicii se primesc cu condițiuni foarte bune.

Căldări de fierț vinars brevetate cu golitori automate.

Cea mai nouă invenție.

Fabricantul celor mai bune și mai practice căldări de vinars, invenții proprii, brevetate și stropitoare contra peronosporiei recunoscută de cele mai bune. —

MILAN T. JOANOVITS

hărăgar în Ujvidék, Colțul stradelor Bercsényi Miklós și Str. Lázár No. 12.

Comandele se execută prompt, din materialul cel mai bun și cu prețurile cele mai moderate. —

HOTEL SCHMIDT

HOTELIER GÜNDISCH M.

in
SIBIU—NAGYSZEBEN, BAHNGASSE.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public voiajor că am luat în Sibiu, hotelul și restaurantul binecunoscut Schmidt, la o sută pași depărtare de gară. Mă voi nuzi să pot găstiga încrederea și deplina mulțămire a on. public voiajor. Camere curate, mâncări gustoase, beuturi bune și curate, mese de biliard, ofer un cămin plăcut. Iluminație electrică. Recomandându-mă în atenția onoratului public semnez

Cu distincție
stimă: **Gündisch M.** proprietarul hotelului Schmidt.

Friedrich Schintzel

— fabrică de mezeluri, —
— salam și cârnățarie —

Nagyszeben — Hermanstadt
— Jungenwald strasse No. 3. —

Își recomandă diferitele specialități de cârnați de cea mai fină calitate, șunci, salam, pariser, cârnăței de hrean și Frankfurt, caș de ficat, sarfala etc. Slănină albă și pipărată, unsoare curată de porc.

Liste de prețuri gratuit. Vanză orii primesc rabat. Comandele din provincie se efectuează prompt, atât la expediția cu poșta cât și cu trenul.

— Atelierul de fotografiat a lui —

Csizhegyi Sándor

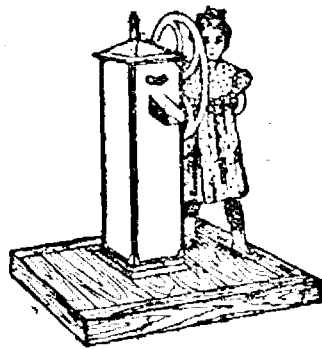
Cluj—Kolozsvar, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.
(Lângă farmacia lui Hintz).

* * *

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități pe pânze ori mătase cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'œ confundați, Cluj—Kolozsvar, piața Mátyás király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz.

Referindu-vă la „Tribuna” veți avea favor în prețuri.

Kuceses Károly atelier de mașini în Makó

Recomandă pompele sale mai noi cu lanț brevetate făcând execuții în atelierul propriu care au preferința, că sunt ieftine, nu îngheață, foarte durabile, ocupă loc puțin, umblă ușor și sunt atât de plăcute, încât sunt o podoabă pentru curte. Catalog de prețuri la dorință — se trimite gratuit: **Kuceses Károly, Makó** — (Măcșu, comitatul Cenedului).

„VICTORIA” INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII

SOCIETATE PE ACȚII Fondată la anul 1887.

Centrala în Arad, calea Archiducelui Iosif No. 2. (vis-à-vis de primărie) casa proprie.

Filiala în Chișineu (Kisjenő) casa proprie.

Capital societar 1.200.000.— Cor.
Fond de rezervă 1.100.000.— Cor.

Depuneri spre fructificare 10.000.000.— Cor.
Circulațiunea anuală . . . 250.000.000.— Cor.

Primește depuneri spre fructificare, desp'e cari eliberează libele.

Pentru sumele depuse fără termen de abdicere și rămân la bancă pe timp mai scurt de 3 luni de zile, plătește deponenților 4% interese, — iar pentru depunerile elocote pe timp mai lung de 3 luni de zile, după mărimea sumei depuse: plătește deponenților 4½% și 5% interese fără nici o detragere.

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

Depuneri până la zece mii de coroane, după starea casei, să plătesc și fără de abdicere.

Escontează cambii și acordează credite cambiale cu acoperire hipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acordează împrumuturi hipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.

Cărți școlare se pot la Librăria Tribunei.

(Vezi manualele înșirate pe pag. 9.)

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

Ciorapi împlețiți în temniță.

GEORGE JANGOVICI ARAD, Forray-utca Nru 2.

Postavuri de reve-
renzi, brîuri proe-
tești, roșii, vânațe și
:: negre. ::

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit

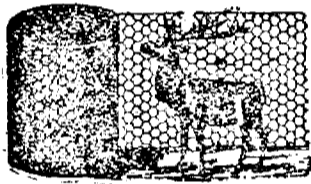
noutățile de toamnă

în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri,
cretoane, batisturi și multe alte articole
cari nu se pot toate înșira.

Cea mai bogată ma-
gazie în articlii pen-
tru sfintele biserici
: și preoți :

Fabricație din țară prima calitate! Stoboare de sârmă tari și trainice!

In atenția
arhitecți-
lor, agrono-
milor, pro-
prietarilor
de vii, p. vile
grădini, te-
renuri de vi-
nitoare etc.

PÉCSI HENRIK

fabrică pentru împletituri de sârmă
BUDAPESTA, VI., Aréna-ut 126 sz.
Telefon 120-89. — — — Telefon 120-89.

Trimit și instalez împletituri de sârmă pentru ma-
șini, împletituri de oscilat, stoboare pentru case și
vile, împreună cu uși și porți puternice.

!! Cele mai frumoase rețele !!

Prețuri ieftine! Prețuri ieftine!
Mai furnizez: ciururi pentru cernut prund, coș-
nițe pentru nisip, burlane pentru schintei, coș-
nițe pentru nutreț, botnițe pentru boi și sto-
ruri pentru ferești de orice mărime.

:: Liste și prospecte de prețuri se trimit gratis. ::

Premiat cu premiul I la București în 1894.

SCULPTOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința on-
domni preoți și înșățători precum și
întreg on. public român următoarele:

Ca sculptor de lemn sunt în poziție să
serveșc în ori e vreme cu ori-ce fel de
lucru de sculptură și mășărit pentru
sfintele noastre biserici creștinești d. e. :

**Iconostase (Temple) Străni, Tro-
nuri, Scaune, Chivote, Răpizi,
Uși, Cadre, etc.**

în ori-ce stil s'ar recere, cu cele mai
moderate prețuri. Construiesc PLANURI
după dorință Pentru toate lucrurile mele
iau garanță deplină că sunt de prima
calitate atât ea lucru cât și ea artă.

Atrăgând atențiunea on. public asupra
împrejurării, că chiar buna euviință ar
aduce cu sine ca bisericile noastre ro-
mă ești prin măestri români să se în-
frumusețeze.

Rog bunăvoința în special a onor. ofiți și
consitețele parohiale.

Cu tot respectul semnez

I. Iulia Bosioc,

sculptor și auritor în Berliște,
poșta Jâm (Banat).

Medalie de aur pentru lucrări de artă.

Achier propriu de ornamentație artistică.

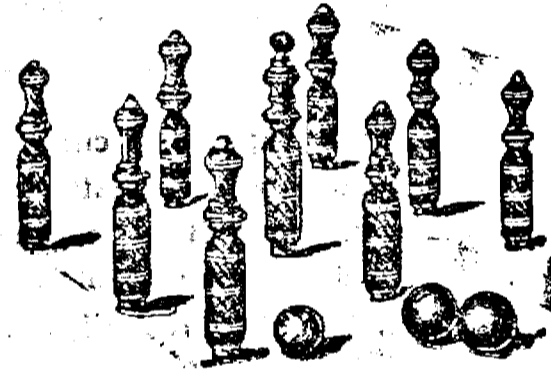
Promovat cu distincție de școală de sculptură.

Trebitcher Sándor

strungar

— PANC SOVA, Gizella-utca —

vis-a-vis de hotelul KONTILOVITS.

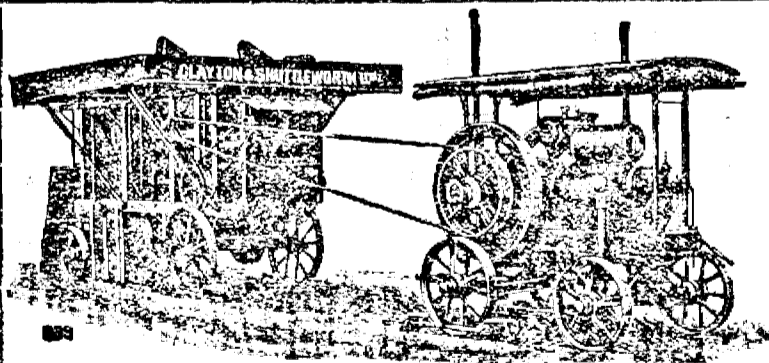

Primește spre efeptuire și reparare toate lu-
crurile ce aparțin acestei branșe, și reco-
mandă neguțătorilor dopuri pentru buți, în
orice mărime, pregătite din material excelent.

Time în depozit în abundență mare toffelul de
articlii pentru fumători, gherghefuri pen-
tru lucrul de mână etc. etc.

Serviciu prompt. Obiecte admirabile.

— Prețuri ieftine. —

Mare depozit.

Inspeția ingine-
rului gratuită.

Agentura fabricel de mașini agricole:

Clayton & Suttleworth Ltd.

Motoare cu olei brut.
Tulumbe cu motor cu gaz.
Motoare cu benzină.
Localizatoarele „Optimus“.
automate de foc
Oleiuri de uns.

Antepresa agricolă comercială ardeleană
Fr. Oliver Osztián & Comp.
Cluj (Koložsvár), Piața Matia Nr. 5.
Telegramadr: Colosiale Koložsvár.

Telefon interurban No. 60.

Articole de
specialtiate.

Cereți prospecturi.

Să nu se ia nime

după reclamele sgomotoase și înainte de ce și-ar cumpăra ghetele de trebuință să cerceteze

magazinul de

Încălțăminte

pentru bărbați femei și copii

Asociației pantofarilor din Arad

(Czipészek term. szövetségese)

Szabadság-tér No. 14, unde

să găsească ghetă lucrate de mă-

iestri și calfele din localitate pe

lângă prețurile cele mai ieftine.

Cea mai ieftină sursă pentru cumpărat

Săpunuri

pentru gospodărie, săpunuri de toaletă, parfumuri, și orice articole pentru spălat.

Luminări

de stearină și ceară pentru biserici; e fabrica de săpun a lui

Lorencz Károly,

Arad, Str. Forray p. Nádasdy.

"Villa „Danilă Valușescu“
Herkulesfürdő — Băile Erculane

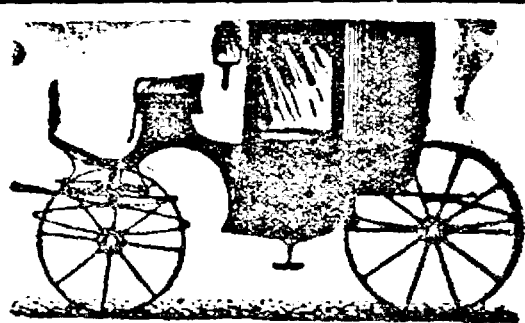

Edificiu nou uscat, în fața soarelui.
Aranjament modern pentru familii și persoane particulare.
Serviciu prompt.
Prețuri moderate.

MAJOROS JÓZSEF

fabricant de trăsuri

Lugoș, Str. Andrei Nr. 5.

Magazin permanent de trăsuri noi și — prefăcute. —

Reparaturi și orice lucrări din ramul acesta se efectuează repede și prompt. Lucru bun, serviciu solid și conștițios

IGNA DEMIAN

coloratură de haine, curățitorie chimică, și mașină cu aburi de spălat rufe albe în UJ-SZENT-ANNA.

Colorez (văpesc) și curăț chimic: tofelul de vestminte bărbătești, femeiești și copilărești, pardesii și paltoane, în întregime fără nici o desfacere, stoffe pentru mobile, perdele, dantele, broderii, mănuși, borangi-curii etc. În rufăria mea, ajustată bogat, se spală curat ca zăpada, fără materii mistuitoare, în deosebi gulere și manșete, cămăși bărbătești, etc., cari prin mașinile mele de călcat ajung la un luciu încât nu se pot deosebi de cele mai noi. — Comandele cu posta se expediază punctual și cu acuratețe.

Filiala în Arad, la

Iosif Ștefan, pe piața Tököly.

(în casa bisericii române).

Telefon Nr. 991.

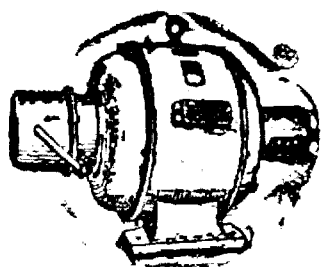
Telefon Nr. 991.

Cea mai ieftină sursă pentru cumpărarea de motoare — electro-dinamice e fabrica electrotehnică —

HINTERSEER és BARTH

Timișoara-Józsefváros, Rozsa utca Nr. 47.

Avantajele fabricațiilor noastre. Efect mare, buciom — cu giulele, neînsemnată consumație de curent. —

Primim repararea specială a motoarelor electrice și mașinilor dinamice de orice fabricație. Micilor industriași oferim garnituri întregi de mașini pe lângă avantajoase condiții de plată. Prospect și prețuri curente, referindu-vă la ziarul acesta se trimit gratis și franco.

Abonați și răspândiți TRIBUNA

Expoziția generală din Paris 1900 „Grand Prix“.

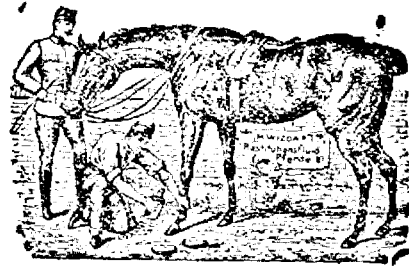
Restitutions-Fluid de Kwizda:

este apă de spălat caii, brevetată c-reg. O sticlă costă 2 cor. și 80 fil. - De 40 de ani se folosește în stautele de curte și alergări, în grajdurile mai mari ale singuraticilor ca întăritor excelent, la înțepirea mușchilor, etc. - La dresări are rezultat minunat, căci dă cailor putere, să biruie mai multă muncă. - Numai

având brevetele și veritabil Restitutions-Fluidul de Kwizda. Vignetele brevete sunt scutite prin lege. - Se capătă în toate farmaciile și drogeriile. Catalog ilustrat gratis și fr. Depozit priac.:

Franz Joh. Kwizda, farmacist, liferantul curții ces. reg. austro-ungare, reg. române și reg. Bulgare. Korneuburg bei Wien. - I.

Cel mai vechi cel mai mare și cel mai vrednic de încredere

magazin de saci și pânze de dril.

Sfori, găitane, mregi, pânze de in și cânepă, funii economice, fabricație proprie, tocuri pentru așternut de păr de cal impletit, — fabricație de storuri.

Tartane de lână și maltrapuri pentru cai, depozit de fabrică în covoare.

— Prospecturi de prețuri la cerere, se află la firma: —

Erdélyi és Bácskai **Reich B. K. Fia és Tsa**

iparáru raktár :: Arad, Piața Andrassy Nr. 6. — Telefon Nr. 649.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale
GERSTENBREIN TAMÁS és TARSA sculptor și măiestru pietrar.
 Atelierul central al fabricii **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.
 Căminul Central
 Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.
 Filiale: Déva, Nagyvárad.

Hunvald Gyula

magazin de porțelanerie, articole de argint de china și lampe.
 Kolozsvár, Kossuth Lajos-u. Nr. 3 (ceea ce este propriu).

Recomandă în atenția on. public din localitate și provincie — magazinul său nou asortat cu articole de sticlărie, porcelan, argint de china și lampe unele se găsesc obiecte de bucatărie și sufragerie dela cele mai simple până la cele mai luxoase, din argint de china, apoi lampe de tavan pentru saloane și sufragerii pe lângă prețuri moderate. Lucrări de edificăție se efectuează cu acuratețe. Serviciu curant și foarte punctual.

STEFAN SLADECK JUN.
FABRICĂ DE MOBILE
VIRSET
 strada Kudritzker No. 44-46

: Cea mai renumită :
 mare fabrică
 de mobile
 din sudul Ungariei
 (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de plane excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut.

Telefon 670—579.

Telefon 670—579.

Inainte de ce li-ai fi cumpărat

lemnele de trebuință **foc**
 pentru

cereți deslușiri asupra prețului,

căci eu nu numai că

vînd cele mai ieftine

lemne de foc

prima calitate

ci pentru un florin de stîngen le și tai cu ferestrău propriu circular.

Așteptînd binevoitorul sprijin, sunt

Cu deosebită stimă:

PETRU NOVAC,

negustor de lemne în

Arad, Óvár-tér 10 (lângă pod) și Teleky-u 4.

Lemne de foc mărunțate expedez acasa.

Telefon 594.

Telefon 594.

Institut de împrumutat pânza de dril și saci.

BRAUN MIKSA

negustor de fulor în și urzică.

ARAD, Piața Boros Béni Nr. 1.

Depozit pentru desfacere:

Saci	Fulor	Sfori de taton
Pânze	Sfori pentru vie	Pinză de împac.
Valtrapuri	Sfori p. saci	Rețele de paturi
Așternuturi	Spagat p. pachete	Saci p stors strug.
Fringhii	Sfori de legat	Fringhii p. snopl.

Cumpăr și vînd saci de făină și țărițe, folosiți.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318.

Atelierul special de reparat al renumitei firme:

Schmerek E.

Temesvár-Józsefváros, Bonnáz-u. 14.

Primește tot felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzin, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzin și ulei brut și Arapuri p. trierat. Bastimente cu benzin, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiață. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articii tehnici. Fitile magnetice. Unsoari. Material de condensățiune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios — Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318.

Teatrul de vară din Arad

Septembrie 1, 2, 3 și 4.

Senzație! Numai patru zile!
D-ȘOARA FREGOLIA

unica artistă transformatoare americană din lume.

PROGRAMUL:

Tenoristă } Miss Fregolia
Sopranistă }
Basistă }

Chelnăr electric în
Cafeneaua cosmopolită
Farsă într'un act cu cântări.

Persoanele:

Chelenerul Biel
Mstr. Braun, boier
Fifi, subretă franceză
Arthusa, prof. de astrologie
Mabek, profesor american
Macaroni, flașnetar italian
Miss Braun corista Geloasă
Gardist

Miss Fregolia

Compozitori:

Verdi
Offenbacher
Wagner
Sousa
List
Suppé
? ? ?

Fregolia

Urmările unei întâlniri
Dramă conjugală.

Persoanele:

Mr. Blanch bărbatul, } Fregolia
Miss Blanch nevasta lui }
lean, facton }
Bharli, curtezan }

On. public e rugat la transformările nenotate să observe și ghetele și ciorapii.

Duminică două reprezentații.

D. a. la 4 prețuri reduse — Seara la 8¹/₂ cu prețuri obișnuite.

Atențiune!

SINGURUL INSTITUT DE ASIGURARE
:: ARDELEAN ::

TRANSSYLVANIA

Str. Cisnădel 5. **SIBIU.** Str. Cisnădel 5.

Recomandă
Asigurări împotriva focului
pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile,
etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai ieftine și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții
(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr. cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termin fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apaducte.

Prospecte în combinațiunile cele mai variate se trimit și se dau gratuit, ori ce informații în biourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenții.

Persoane versate în achiziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții foarte favorabile.

Atențiune!

MOBILE BUNE

cu prețuri favorabile

se găsesc în fabrica de mobile a lui

Reisz Miksa

Békéscsaba. în **Nagyvárad**

Sas-utca Nr. 7.

18.00
25.00
15.93
58.93
90.00
58.93
31.07
36.07